

UCHWAŁA Nr 116 RADY MINISTRÓW

z dnia 14 maja 1965 r.

o współpracy i koordynacji gospodarczej.

W celu dalszego polepszenia metod i warunków współpracy jednostek gospodarczych oraz wydatnego zwiększenia w tej drodze efektywności działalności gospodarczej oraz wykorzystując pozytywne doświadczenia uzyskane w trakcie realizacji uchwały nr 195 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 1960 r. o współpracy i koordynacji branżowej (Monitor Polski Nr 56, poz. 268) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy wstępne.

§ 1. 1. Jednostki organizacyjne przemysłu i budownictwa, działające w całości lub częściowo w zakresie tej samej gałęzi produkcji (branży), a podporządkowane organizacyjnie różnym jednostkom nadrzędnym, podejmują stałą współpracę i koordynację działalności na zasadzie porozumień gospodarczych zawieranych w trybie określonym niniejszą uchwałą.

2. Ministrowie nadzorujący lub koordynujący inne działy i gałęzie, tj. obrotu towarowego, transport, rolnictwo, leśnictwo, handel zagraniczny, gospodarkę wodną, geologię i usługi dla ludności, ustalają — w drodze zarządzeń wydanych za zgodą Prezesa Rady Ministrów — obowiązek zawierania przez właściwe jednostki organizacyjne porozumień gospodarczych na zasadach określonych w uchwale, dostosowanych do warunków i potrzeb tych działów (gałęzi) gospodarki.

3. Jednostki organizacyjne nie objęte przepisami ust. 1 i 2 mogą podejmować współpracę na ogólnych zasadach określonych w uchwale.

4. Zaleca się, aby jednostki organizacyjne (państwowe, spółdzielcze) wykonujące różnego rodzaju działalność zawierały odpowiednie porozumienia dobrowolne co do stałej współpracy i koordynacji na ogólnych zasadach uchwały dla polepszenia metod i wyników swojej działalności, jeśli uzasadnia to jej charakter.

Rozdział 2.

Ogólne zasady współpracy i koordynacji branżowej.

§ 2. 1. Uczestnikami porozumień gospodarczych zawieranych w formie porozumień branżowych mogą być przedsiębiorstwa państwowe przemysłu (budownictwa) kluczowego, terenowego, spółdzielnie i związki spółdzielcze, jednostki budżetowe i instytucje dotowane z budżetu Państwa, organizacje społeczne prowadzące działalność gospodarczą i organizacje prowadzące chałupniczo-nakładczą działalność przemysłową, należące do tej samej branży.

2. Do branży przemysłowej (podbranży lub grupy asortymentowej) w rozumieniu uchwały zalicza się jednostki organizacyjne wytwarzające wyroby o takim samym lub podobnym przeznaczeniu albo wyroby wytwarzane za pomocą takiego samego lub podobnego procesu technologicznego, niezależnie od przynależności organizacyjnej i formy własności tych jednostek.

3. Porozumieniem branżowym mogą być objęte w określonym zakresie także jednostki organizacyjne:

- 1) nie należące do branży w rozumieniu ust. 2, stale dostarczające jednostkom organizacyjnym branży półwyroby lub elementy wyrobów albo wykonujące na ich zlecenie operacje technologiczne w ramach kooperacji przemysłowej,
- 2) biura zbytu lub centrale handlowe uczestniczące w obrocie wyrobami branż, przedsiębiorstwa handlu zagranicznego i inne jednostki organizacyjne stale współpracujące z jednostkami branży (instytuty naukowo-badawcze, biura projektów i konstrukcyjne, organizacje transportu itp.), jeśli udział ich w porozumieniu branżowym jest potrzebny,
- 3) jednostki organizacyjne użytkujące lub przetwarzające wyroby albo odpady produkcyjne branży w wypadkach wymagających ścisłego ich współdziałania, gdy ich działalność stanowi przedłużenie procesów technologicznych branży.

4. Prawa i obowiązki uczestników porozumienia branżowego, wymienionych w ust. 3, określa się odrębnie w porozumieniu lub uchwale organu porozumienia.

5. Przedsiębiorstwo wielobranżowe może być uczestnikiem jednego lub więcej porozumień.

§ 3. 1. W porozumieniach branżowych mogą uczestniczyć również dobrowolnie, na zasadach i w trybie określonych w uchwale, jednostki organizacyjne przemysłu prywatnego i warsztaty rzemieślnicze, reprezentowane przez swoje zrzeszenia gospodarcze i izby rzemieślnicze.

2. Właściwy minister (prezydium wojewódzkiej rady narodowej) może w uzasadnionych gospodarczo wypadkach, po porozumieniu z właściwymi zrzeszeniami i Związkiem Izb Rzemieślniczych, zalecić uczestnictwo w porozumieniu ogólnobranżowym (terenowobranżowym) jednostek organizacyjnych wymienionych w ust. 1.

3. Właściwy minister, w drodze wytycznych wydanych w trybie określonym w § 7 ust. 4, może określić zasady uczestnictwa jednostek wymienionych w ust. 1 w porozumieniach branżowych.

§ 4. 1. Porozumienie branżowe może mieć zasięg:

- 1) ogólnobranżowy, jeśli obejmuje jednostki organizacyjne branży niezależnie od ich lokalizacji na terenie kraju,
- 2) terenowobranżowy, jeśli obejmuje jednostki organizacyjne branży położone na terenie określonego województwa, sąsiadujących województw lub sąsiadujących części tych województw.

2. W ramach porozumienia branżowego mogą być organizowane porozumienia w formie zrzeszeń asortymentowych, obejmujące część branży (podbranżę, grupę asortymentową), odróżniającą się od pozostałej części branży odmiennym przeznaczeniem wyrobów lub rodzajem procesu technologicznego albo odmienną organizacją produkcji.

3. Zakres i przedmiot porozumienia ogólnobranżowego powinien być dostosowany do aktualnych potrzeb gospodarki narodowej i odbiorców branży oraz do warunków jej działalności i kierunków rozwojowych. Zakres i przedmiot porozumienia terenowobranżowego powinien ponadto uwzględniać potrzeby regionalne i warunki rozwojowe branży na danym terenie.

4. Przedmiot lub zakres porozumienia terenowobranżowego mogą być na wniosek lub w porozumieniu ze zjednoczeniem ogólnobranżowym ustalone w sposób szerszy lub węższy niż przedmiot lub zakres porozumienia ogólnobranżowego, jeśli wynika to z zakresu lub przedmiotu działania terenowych jednostek organizacyjnych lub gdy wymaga tego system koordynacji w danej branży.

§ 5. 1. Jednostką upoważnioną do wykonywania funkcji koordynacji ogólnobranżowej jest właściwe branżowo zjednoczenie przemysłu kluczowego (budownictwa) lub inna jednostka organizacyjna — wyznaczone zarządzeniem właściwego ministra, zwane dalej „zjednoczeniem wiodącym ogólnobranżowym”.

2. Jednostką upoważnioną do wykonywania funkcji koordynacji terenowobranżowej jest jednostka organizacyjna wyznaczona uchwałą prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej (w wypadku porozumienia międzywojewódzkiego — uchwałą prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej, na której terenie ma siedzibę jednostka wyznaczona jako wiodąca, uzgodniona z innymi zainteresowanymi prezydiami wojewódzkich rad narodowych), po porozumieniu z właściwym zjednoczeniem wiodącym ogólnobranżowym, jeśli takie zostało wyznaczone.

3. Jeśli w branży występuje wyłącznie lub w przeważającej mierze produkcja jednostek organizacyjnych podległych radom narodowym lub produkcja spółdzielni, funkcje koordynacji ogólnobranżowej mogą być, decyzją Komitetu Drobnej Wytwórczości lub innego właściwego naczelnego orga-

nu administracji państwowej, powierzone odpowiedniej jednostce państwowego przemysłu terenowego albo jednostce spółdzielczej. W uzasadnionych wypadkach wykonywanie tych funkcji może być powierzone specjalnemu zespołowi branżowemu powołanemu przez ten organ lub zarząd główny właściwego centralnego związku spółdzielni za zgodą tego organu.

4. Wytyczne koordynacji ogólnobranżowej ustala minister nadzorujący zjednoczenie wiodące na zasadach podanych w uchwale.

5. Wytyczne koordynacji terenowobranżowej ustala prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej na zasadach uchwały; w branżach zorganizowanych w porozumieniach ogólnobranżowych, w ważnych dla branży sprawach, wytyczne te powinny być wydawane po porozumieniu z właściwym zjednoczeniem wiodącym ogólnobranżowym.

§ 6. 1. Porozumienie branżowe zawierają jednostki organizacyjne, zainteresowane współpracą i koordynacją branżową, reprezentowane przez swoje jednostki nadrzędne.

2. Jeśli w porozumieniu uczestniczą jednostki organizacyjne, wykonujące działalność pomocniczą, usługową, handlową lub inną nie będącą działalnością podstawową danej branży, albo jednostki organizacyjne bezpośrednio podległe naczelnym (centralnym) lub terenowym organom administracji państwowej, podpisują one porozumienie we własnym imieniu (lub akces).

3. Porozumienie powinno zawierać w szczególności nazwy i siedziby uczestników porozumienia i ich jednostek nadrzędnych, przedmiot porozumienia, prawa i obowiązki uczestników, uprawnienia i obowiązki organu porozumienia i uprawnienia zjednoczenia wiodącego do podejmowania wiążących decyzji wykonawczych w ramach uchwał organu porozumienia, postanowienia o odpowiedzialności uczestników na wypadek nieprzestrzegania postanowień porozumienia i inne niezbędne dane.

4. Zawarte porozumienia branżowe oraz ich zmiany podlegają zgłoszeniu przez właściwe zjednoczenie wiodące do rejestru w Urzędzie Rady Ministrów (Zespół do Spraw Organizacji Zarządzania).

5. Urząd Rady Ministrów (Zespół do Spraw Organizacji Zarządzania) przedstawia Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz zainteresowanym ministrom okresowo wykaz zarejestrowanych porozumień ogólnobranżowych.

§ 7. 1. Minister nadzorujący właściwe zjednoczenia branżowe lub przedsiębiorstwa realizujące przeważającą część produkcji (innej działalności) branży ustala w drodze zarządzenia, wydanego po porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, w jakich branżach powinny być zawarte porozumienia ogólnobranżowe, jakie jednostki organizacyjne podlegają obowiązkowi uczestnictwa w porozumieniach, a jakie mogą w nich uczestniczyć na zasadzie dobrowolności, oraz wyznacza zjednoczenia wiodące ogólnobranżowe. Zarządzenia te otrzymują do wiadomości prezydium wojewódzkich rad narodowych.

2. Przepisy ust. 1 mają odpowiednie zastosowanie do koordynacji terenowobranżowej budownictwa, wykonywanej przez zjednoczenia podległe Ministrowi Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych.

3. Porozumienia ogólnobranżowe należy zawrzeć we wszystkich branżach, których wyroby produkowane są w jednostkach organizacyjnych nadzorowanych przez różne jednostki nadrzędne, a wyroby te mają istotne znaczenie dla gospodarki narodowej, zaopatrzenia rynku albo dla eksportu.

4. Jeśli porozumienie ogólnobranżowe ma objąć także jednostki organizacyjne podległe prezdyjom rad narodowych oraz spółdzielnie, zakłady rzemieślnicze i zakłady przemysłu prywatnego, zarządzenia, o których mowa w ust. 1, powinny być wydane po porozumieniu z Komitetem Drobnej Wytwór-

czości, a w odniesieniu do dziedzin działalności nie objętych zakresem działania Komitetu Drobnej Wytwórczości — po porozumieniu z innymi właściwymi naczelnymi (centralnymi) organami administracji państwowej, zarządami centralnymi związków spółdzielni lub Związkiem Izb Rzemieślniczych, zwanymi w dalszym ciągu w skróceniu „organami centralnymi”.

5. Jeśli funkcje koordynacji ogólnobranżowej ma wykonywać jednostka organizacyjna drobnej wytwórczości (§ 5 ust. 3) także w stosunku do jednostek organizacyjnych przemysłu kluczowego, decyzje Komitetu Drobnej Wytwórczości (innego właściwego organu) w sprawach wymienionych w ust. 1 podejmowane są po porozumieniu z zainteresowanym ministrem.

6. Jeśli zainteresowani ministrowie nie mogą osiągnąć porozumienia w sprawach, o których mowa w ust. 1, 2, 4 i 5, minister inicjujący zawarcie porozumienia branżowego wystąpi do Prezesa Rady Ministrów o ostateczne rozstrzygnięcie sprawy.

7. W wypadku porozumień terenowobranżowych uchwały w sprawach wymienionych w ust. 1, dotyczące jednostek terenowych, podejmuje prezydium właściwych wojewódzkich rad narodowych, działając zgodnie z zarządzeniami przewidzianymi w ust. 1.

8. Jeśli w danej działalności nie przewiduje się zawarcia porozumienia ogólnobranżowego (ust. 1), prezydium właściwych wojewódzkich rad narodowych mogą ustalić w drodze uchwały, w jakich branżach powinny być zawarte porozumienia terenowobranżowe oraz jakie jednostki organizacyjne podlegają obowiązkowi uczestniczenia w tych porozumieniach.

9. Jeśli obowiązkiem uczestnictwa w porozumieniu terenowobranżowym mają być objęte także przedsiębiorstwa przemysłu kluczowego (§ 19 ust. 4), uchwały prezydiów rad narodowych podejmowane są w tym zakresie po porozumieniu z właściwym zjednoczeniem przemysłu kluczowego.

Rozdział 3.

Koordynacja ogólnobranżowa.

§ 8. 1. Przedsiębiorstwa nadzorowane przez zjednoczenie wiodące reprezentowane są w organie porozumienia ogólnobranżowego przez to zjednoczenie.

2. Przedsiębiorstwa zgrupowane w zjednoczeniach przemysłu kluczowego (budownictwa), uczestniczące w innych porozumieniach ogólnobranżowych, mogą być reprezentowane w organach tych porozumień przez nadzorujące je zjednoczenie albo za jego zgodą bezpośrednio przez swych przedstawicieli.

3. Przedsiębiorstwa państwowego przemysłu (budownictwa) terenowego, spółdzielnie, jednostki i zakłady budżetowe podległe radom narodowym oraz instytucje i organizacje dotowane z budżetu tych rad, organizacje prowadzące chałupniczo-nakładczą działalność przemysłową, warsztaty rzemieślnicze i zakłady przemysłu prywatnego, zwane dalej w skróceniu „jednostkami terenowymi”, reprezentowane są w porozumieniu ogólnobranżowym przez właściwy organ porozumienia terenowobranżowego.

4. Jeśli nie zawarto porozumienia terenowobranżowego, jednostki terenowe reprezentowane są w porozumieniu ogólnobranżowym przez właściwe przedsiębiorstwo prowadzące lub patronackie lub przez swe jednostki nadrzędne albo z ich upoważnienia przez swych przedstawicieli.

5. Jednostki organizacyjne zgrupowane w zrzeszeniach asortymentowych lub ośrodkach branżowych (§ 9) reprezentowane są w organie porozumienia przez właściwe przedsiębiorstwo wiodące w tym zrzeszeniu (ośrodku).

§ 9. 1. Jeśli w branży istnieje grupa jednostek organizacyjnych:

- 1) odróżniających się od pozostałych odrębnym charakterem produkcji lub
- 2) zachodzi ekonomiczna celowość zorganizowania ich działalności na zasadzie ścisłej więzi terytorialno-produkcyjnej,

może być zorganizowane, w ramach porozumienia ogólnobranżowego, zrzeszenie asortymentowe (pkt 1) lub ośrodek branżowy (pkt 2). Zrzeszenie asortymentowe może mieć ogólnokrajowy lub terytorialny zasięg działania.

2. W wypadkach, o których mowa w ust. 1, funkcje wiodące należy, w miarę możliwości, powierzyć odpowiedniemu przedsiębiorstwu prowadzącemu (patronackiemu) wyznaczonemu w trybie uchwały nr 388 Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1960 r. o przedsiębiorstwach prowadzących (Monitor Polski Nr 94, poz. 417).

3. Uchwały organu porozumienia ogólnobranżowego i wytyczne zjednoczenia wiodącego ogólnobranżowego są dla zrzeszeń asortymentowych i ośrodków branżowych wiążące.

§ 10. 1. Za zorganizowanie porozumienia i zapewnienie mu właściwych warunków działalności odpowiedzialne jest właściwe zjednoczenie wiodące.

2. Zjednoczenie wiodące ma obowiązek uzgodnić z jednostkami nadrzędnymi przyszłych uczestników porozumienia warunki ich uczestnictwa i jego zakres oraz opracować projekt tekstu porozumienia z uwzględnieniem szczególnych potrzeb i warunków działalności branży, a także zadań przewidzianych dla uczestników porozumienia.

3. Jeśli zainteresowane jednostki organizacyjne nie mogą uzgodnić postanowień porozumienia, decyzje podejmuje właściwy minister w porozumieniu z innymi właściwymi organami naczelnymi, centralnymi lub terenowymi.

4. Tekst porozumienia podpisują wszystkie jednostki organizacyjne reprezentujące uczestników, po porozumieniu z tymi uczestnikami.

5. Poszczególni uczestnicy porozumienia, reprezentowani przez swoje jednostki nadrzędne, potwierdzają przystąpienie do porozumienia przez podpisanie wiążących je oświadczeń (akcesów), które stają się załącznikami porozumienia. Tekst porozumienia powinien być podany do wiadomości uczestnika przed podpisaniem akcesu.

6. W branżach o dużej liczbie uczestników może być stosowana forma akcesów zbiorowych w postaci wspólnych oświadczeń podpisanych przez wszystkich uczestników danej grupy przedsiębiorstw (spółdzielni).

7. Prawa i obowiązki uczestników lub grup uczestników mogą być w porozumieniu ustalone dla nich indywidualnie, jeśli wynika to z charakteru przewidzianych zadań. Powzięte w tych sprawach uchwały powinny stanowić integralną część porozumienia.

8. Porozumienie może przewidywać warunki odstąpienia od porozumienia uczestników nie objętych obowiązkiem uczestnictwa. W ich braku stosuje się sześciomiesięczny okres wypowiedzenia ze skutkiem prawnym na koniec roku, w którym upływa ten termin.

9. Jednostki organizacyjne objęte obowiązkiem uczestnictwa w porozumieniu, których uczestnictwo w porozumieniu danej branży stało się bezprzedmiotowe, przestają uczestniczyć w porozumieniu z końcem roku, w którym to nastąpiło, lub w innym terminie ustalonym przez właściwy organ porozumienia.

§ 11. 1. Organem porozumienia jest komisja ogólnobranżowa działająca pod przewodnictwem dyrektora zjednoczenia wiodącego. W jej skład wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych (organów) reprezentujących uczestników porozumienia. Dyrektor zjednoczenia wiodącego może, w

miarę potrzeby, zwoływać narady wszystkich uczestników porozumienia lub ich jednostek nadrzędnych.

2. Komisja ogólnobranzowa może mieć w miarę potrzeby stały sekretariat techniczno-ekonomiczny, zorganizowany na prawach wydziału (analogicznej komórki organizacyjnej) zjednoczenia i podporządkowany przewodniczącemu komisji. Funkcje sekretariatu mogą być powierzone jednej z komórek organizacyjnych zjednoczenia wiodącego z zachowaniem wyżej wymienionych zasad. Zakres działania sekretariatu ustala komisja.

3. Do prac komisji mogą być zapraszani z głosem doradczym przedstawiciele jednostek organizacyjnych współdziałających z branżą i zainteresowanych organizacji społecznych oraz specjaliści.

4. Komisja działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, a do czasu jego uchwalenia — na podstawie tymczasowego regulaminu zatwierdzonego przez dyrektora zjednoczenia wiodącego.

5. Członkowie komisji ogólnobranzowej i zapraszane osoby otrzymują za udział w posiedzeniach wynagrodzenie według zasad ustalonych zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 5 maja 1955 r. w sprawie powoływania komisji w przedsiębiorstwach państwowych i w jednostkach organizacyjnych spółdzielczości (Monitor Polski Nr 44, poz. 434 i Nr 66, poz. 862) i w wysokości określonej w § 8 ust. 5 tego zarządzenia.

6. Głównym zadaniem komisji ogólnobranzowej jest zabezpieczenie w działalności danej branży ogólnego interesu społecznego, a w jego ramach — interesu branży, przy uwzględnieniu interesów i z zachowaniem równości uprawnień uczestników porozumienia.

Do zakresu działania komisji należy w szczególności:

- 1) podejmowanie uchwał w sprawach związanych z realizacją porozumienia,
- 2) czuwanie nad wykonaniem porozumienia i uchwał powziętych na jego podstawie,
- 3) rozpatrywanie wniosków i opinii dyrektora zjednoczenia wiodącego i organów porozumień terenowobranzowych,
- 4) inicjowanie prac związanych z realizacją porozumienia branżowego i usprawnieniem działalności branży,
- 5) kontrola działalności porozumień terenowobranzowych, a zwłaszcza zgodności uchwał ich komisji z ustalonymi kierunkami rozwojowymi branży,
- 6) podejmowanie uchwał w sprawach zastrzeżonych dla komisji, zwłaszcza w sprawach stosowania sankcji umownych za niewykonanie postanowień porozumienia i wytycznych zjednoczenia wiodącego oraz w innych sprawach ustalonych w porozumieniu,
- 7) uzgadnianie spraw spornych pomiędzy uczestnikami, związanych z realizacją porozumienia i interpretacją jego postanowień.

8. Uchwały komisji zapadają zwykłą większością głosów, według zasad reprezentatywności ustalonych w porozumieniu, i są, z ograniczeniami określonymi w § 13 ust. 5 pkt 3, wiążące dla wszystkich uczestników porozumienia, ich jednostek nadrzędnych, które podpisały porozumienie, oraz dla organów właściwych porozumień terenowobranzowych. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego. Uchwały w sprawach odszkodowań i kar umownych nakładanych na uczestników w wypadkach niedotrzymania warunków porozumienia oraz uchwały w sprawach zmiany postanowień porozumienia wymagają do swojej ważności $\frac{2}{3}$ liczby głosów. Uchwały pociągające za sobą zobowiązania majątkowe, z wyjątkiem dotyczących odszkodowań i kar, wymagają zgody zainteresowanego członka komisji.

9. Uczestnik porozumienia, który z ważnych przyczyn nie zgadza się z powziętą w określonej sprawie uchwałą ko-

misji, może zgłosić do uchwały swoje zastrzeżenie oraz w terminie 7 dni od przekazania mu jej do wiadomości wnieść sprzeciw do swej jednostki nadrzędnej, która podejmuje decyzję w porozumieniu z dyrektorem zjednoczenia wiodącego. Sprzeciw może także, z ważnych przyczyn, wnieść jednostka nadrzędna. Jeśli nie uzgodniono sprawy pomiędzy jednostką nadrzędną uczestnika porozumienia a dyrektorem zjednoczenia wiodącego lub jeśli sprzeciw wniosła jednostka nadrzędna uczestnika porozumienia, a sprawa ma istotne znaczenie, decyzje podejmuje wspólnie, w terminie 14 dni, właściwy minister nadzorujący zjednoczenie wiodące oraz minister (inny właściwy organ) nadzorujący uczestnika (jednostkę nadrzędną), który wniósł sprzeciw. Do czasu powzięcia decyzji uchwała komisji posiada moc obowiązującą, jeśli dyrektor zjednoczenia wiodącego lub właściwy minister nie zawiesi jej wykonania w stosunku do uczestnika zgłaszającego sprzeciw.

10. Zamierzona dotyczące zaniechania przez uczestników porozumienia produkcji wyrobów lub półwyrobów branży oraz uruchomienie produkcji nowych wyrobów wymagają uzgodnienia lub powiadomienia zjednoczenia wiodącego na zasadach i w trybie ustalonych przez komisję, z uwzględnieniem przepisów uchwały nr 275 Rady Ministrów z dnia 16 sierpnia 1963 r. w sprawie zapewnienia ciągłości produkcji przeznaczonych na zaopatrzenie rynku wewnętrznego (Monitor Polski Nr 70, poz. 345).

11. Uchwały mające istotny wpływ na działalność gospodarczą uczestników porozumienia w danym województwie powinny być przesłane do wiadomości prezydium zainteresowanej wojewódzkiej rady narodowej.

§ 12. 1. Zjednoczenie wiodące ponosi odpowiedzialność za należyte zorganizowanie wykonania postanowień porozumienia branżowego i uchwał komisji branżowej.

2. Funkcje zjednoczenia wiodącego powinny być dostosowane do przedmiotu i zakresu porozumienia oraz powinny wynikać z zadań i warunków działania branży. Powinny one objąć wszystkie zagadnienia i kierunki działania, istotne dla zapewnienia skoordynowanej działalności i rozwoju branży, a zwłaszcza dla optymalnego zaspokojenia potrzeb odbiorców wyrobów i usług danej branży.

3. Zjednoczenie wiodące może zlecić przedsiębiorstwu zgrupowanemu, dysponującemu odpowiednimi środkami technicznymi i organizacyjnymi, udzielanie w określonym zakresie pomocy techniczno-organizacyjnej innym uczestnikom porozumienia.

4. Zjednoczenie wiodące może zlecić podległej jednostce organizacyjnej (np. biuro zbytu, instytutowi naukowo-badawczemu, biuro projektów, centralnemu laboratorium itp.) wykonywanie niektórych funkcji wiodących w ramach specjalności i przedmiotu działania danej jednostki.

5. Ustalenia w sprawach przewidzianych w ust. 3 i 4 wymagają podania do wiadomości wszystkim uczestnikom porozumienia oraz ich jednostkom nadrzędnym.

6. Zjednoczenie wiodące może zlecić, a uczestnik porozumienia na zasadach ustalonych przepisami o przydziałach, rozdzielnikach i uzgodnieniach dostaw może odstąpić w całości lub w części przydział artykułu centralnie rozdzielanego na rzecz innego uczestnika porozumienia, jeśli wymagają tego realizacja zadań produkcyjnych branży albo inne zadania branży wynikające z porozumienia.

7. Komisja branżowa może, na wniosek zjednoczenia wiodącego, za zgodą zainteresowanych uczestników porozumienia, uchwalić dokonywanie pomiędzy uczestnikami porozumienia, będącymi jednostkami państwowymi, przerzutu środków funduszu postępu techniczno-ekonomicznego, jeśli przerzut taki jest uzasadniony celowością podjęcia określonego przedsięwzięcia w dziedzinie postępu techniczno-ekonomicznego.

8. Pomoc techniczno-organizacyjna, udzielana w ramach porozumienia branżowego, świadczona jest po cenie kosztu własnego.

9. Udostępnienie istniejącej dokumentacji technicznej, norm, modeli, receptur itp. jednostkom gospodarki społecznej, uczestniczącym w porozumieniu, następuje w zasadzie nieodpłatnie lub za zwrotem kosztów reprodukcji.

10. Wspólne dla branży przedsięwzięcia gospodarcze, prowadzone na podstawie uchwał komisji branżowej przez zjednoczenie wiodące lub przez odpowiedniego uczestnika porozumienia albo jego jednostkę nadrzędną na rzecz koordynowanej branży, objęte są odpowiednio planem finansowym zjednoczenia wiodącego lub wskazanego w uchwale komisji uczestnika porozumienia (jednostki nadrzędnej uczestnika). Przedsięwzięcia te mogą mieć charakter inwestycji finansowanych na zasadach określonych odrębnymi przepisami (§§ 47 i 48 uchwały nr 84 Rady Ministrów z dnia 27 marca 1964 r. w sprawie zasad finansowania inwestycji i kapitalnych remontów jednostek państwowych — Monitor Polski Nr 23, poz. 100). Środki finansowe przekazywane przez jednostki państwowe i spółdzielcze na realizację wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych gromadzone są na funduszu inwestycyjnym zjednoczenia. Eksploatację takich przedsięwzięć (np. wzorcowni, magazynów, warsztatów remontowych itp.) na potrzeby uczestników porozumienia prowadzi zjednoczenie wiodące lub uczestnik porozumienia na zasadach ustalonych uchwałą komisji ogólnobranżowej, stosownie do przepisów ogólnie obowiązujących w zakresie danej działalności (np. cenników usług, zasad kalkulacji cen itp.).

§ 13. 1. Zjednoczenia wiodące ogólnobranżowe wykonują funkcje koordynacji gospodarczej na podstawie lub w celu realizacji uchwał komisji ogólnobranżowej, w zakresie ustalonym w porozumieniu branżowym oraz zgodnie z przepisami uchwały.

2. Organy porozumień branżowych, a w szczególności zjednoczenia wiodące, ponoszą odpowiedzialność za właściwy rozwój branży oraz za należyte, zgodne z potrzebami, zaopatrzenie rynku i odbiorców wyrobów branży. W związku z tym zjednoczenia wiodące mają niżej wymienione podstawowe obowiązki i uprawnienia. Uprawnienia zjednoczeń wiodących do wydawania branżowych wytycznych lub opinii nie mają charakteru poleceń jednostek nadrzędnych wydawanych w trybie administracyjnym, lecz są ustaleniami lub zaleceniami wyrażającymi aktualnie najbardziej celowe z punktu widzenia ekonomiczno-społecznego, kolegialnie rozważone działania gospodarcze. Decyzje zjednoczenia wiodącego powinny wynikać z pełnej znajomości ekonomiki, techniki i organizacji danej branży, jej powiązań ekonomiczno-technicznych z innymi branżami oraz zadań, jakie dana branża realizuje w gospodarce narodowej. Stąd ustalenia te i zalecenia w zakresie danej branży stanowią dla uczestników porozumień oraz ich jednostek nadrzędnych miarodajne stanowisko i wytyczną postępowania, które uczestnicy i ich jednostki nadrzędne powinny realizować, lub — w razie stwierdzenia poważnych różnic zdań — uzyskać ich uchylenie w drodze uzgodnień lub rozstrzygnięć na właściwym szczeblu nadrzędnym dla obu stron.

3. Obowiązki i uprawnienia zjednoczeń wiodących ogólnobranżowych, o których mowa w ust. 2, są następujące:

- 1) określanie możliwości pokrycia zapotrzebowania gospodarki narodowej na wyroby branży produkcją wykonaną w kraju,
- 2) opracowywanie dla właściwego ministerstwa nadzorującego wnioski dotyczące planów gospodarczych perspektywicznych, wieloletnich i okresowych oraz ścisła współpraca z ministerstwem nadzorującym przy opracowywaniu wytycznych w tych sprawach dla branży,

- 3) przedstawianie pod obrady komisji ogólnobranżowej projektów branżowych wytycznych do projektów planów wieloletnich i okresowych, organizowanie i kierowanie realizacją wytycznych ustalonych uchwałami komisji ogólnobranżowej,
- 4) sprawdzani w zatwierdzonych planach uczestników porozumienia umieszczania zadań, wskaźników i środków zgodnych z założeniami uchwalonymi przez komisję ogólnobranżową, przy zapewnieniu dotrzymania lub poprawy wskaźników wynikających z narodowego planu gospodarczego,
- 5) ustalanie, na podstawie wskaźników planu, branżowych programów produkcyjnych, organizowanie i kierowanie realizacją programów przez rozmieszczenie zadań produkcyjnych i kontrola ich wykonania przez uczestników porozumienia branżowego,
- 6) dokonywanie celowej ekonomicznie i technicznie aktualizacji zadań produkcyjnych, zwłaszcza w związku ze zmieniającymi się potrzebami odbiorców, w porozumieniu z zainteresowanymi uczestnikami lub ich jednostkami nadrzędnymi, dokonywanie przerzutów planowych limitów i środków działania dla optymalnej realizacji programów produkcyjnych, a zwłaszcza zadań eksportowych; tryb dokonywania tych przerzutów, w odniesieniu do wskaźników ustalonych w narodowych planach gospodarczych, ustala Komisja Planowania przy Radzie Ministrów,
- 7) dokonywanie w wyżej określonym trybie celowej ekonomicznie i technicznie aktualizacji zadań inwestycyjnych oraz zadań w zakresie postępu techniczno-ekonomicznego i dokonywanie w analogicznym trybie przerzutów limitów i środków na ich wykonanie pomiędzy uczestnikami porozumienia, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 8) występowanie do właściwych jednostek nadrzędnych uczestników porozumienia i banków finansujących w sprawach wyjaśnienia, uzasadnienia zmian branżowych zadań, usprawiedliwienia niewykonania niektórych wskaźników i oceny realizacji branżowych zadań planowych uczestników porozumienia, między innymi dla celów premiowania,
- 9) zapewnianie uczestnikom porozumienia pomocy w stworzeniu niezbędnych warunków organizacyjnych, technicznych i innych dla realizacji programów produkcyjnych, jeśli nie leży to w możliwościach samych uczestników porozumienia lub ich jednostek nadrzędnych,
- 10) ustalanie wytycznych do opracowania programów rekonstrukcji oraz podejmowanie decyzji wynikających z zatwierdzonych programów rekonstrukcji i analizy ich realizacji,
- 11) informowanie banków finansujących o niecelowych, z punktu widzenia branży, zamierzeniach inwestycyjnych jednostek organizacyjnych działających w zakresie branży i wydawanie dla tych banków miarodajnych opinii w sprawie celowości podejmowania przez te jednostki inwestycji dotyczących działalności w zakresie branży; działanie banku sprzeczne z tą opinią wymaga zgody centrali banku, wydanej w porozumieniu z organem nadzorującym zjednoczenie wiodące,
- 12) ustalanie postępowych, obowiązujących w branży, norm i normatywów konstrukcyjnych, technologicznych, receptur i warunków technicznych produkcji oraz normatywów i norm pracy w trybie obowiązujących przepisów i z uwzględnieniem specyfiki techniczno-produkcyjnej zakładów oraz zatwierdzanie odnośnej dokumentacji technicznej,
- 13) ustalanie, w trybie obowiązujących przepisów, ujednoliconych w całej branży zasad wstępnej kalkulacji koszt-

tów, ustalanie cen fabrycznych i cen zbytu, w ramach przyznananych zjednoczeniu uprawnień.

- 14) ustalanie norm i normatywów zużycia materiałowego i norm uzysku,
- 15) zapewnianie uczestnikom obłożenia produkcyjnego zgodnego z ich możliwościami produkcyjnymi i warunkami technicznymi oraz zbytu wyrobów,
- 16) zapewnianie uczestnikom porozumienia w miarę możliwości prawidłowych warunków zaopatrzenia materiałowego i technicznego,
- 17) tworzenie i stosowanie na zasadach określonych odrębnymi przepisami (uchwała nr 99 Rady Ministrów z dnia 18 marca 1960 r. w sprawie zasad i trybu ustalania cen fabrycznych, cen rozliczeniowych i cen porównywalnych w przemyśle społecznym oraz ich stosowania — Monitor Polski z 1963 r. Nr 17, poz. 99) systemu wyrównawczego cen rozliczeniowych, obejmującego jednostki organizacyjne podporządkowane różnym jednostkom nadrzędnym.

4. Zjednoczenie wiodące reprezentuje wspólne interesy całej branży wobec organów administracji państwowej, innych organizacji gospodarczych i instytucji.

5. Decyzje (wytyczne) zjednoczenia wiodącego w zakresie spraw, o których mowa w ust. 3 i z zachowaniem przepisów § 11 ust. 9, mają charakter wiążący:

- 1) dla wszystkich uczestników porozumienia, jeśli odpowiednia uchwała komisji ogólnobranżowej powzięta została jednomyślnie,
- 2) dla uczestników porozumienia głosujących za powzięciem uchwały, jeśli uchwała została powzięta odpowiednią większością głosów,
- 3) dla uczestników porozumienia głosujących przeciwko powzięciu uchwały, jeśli uchwała została powzięta odpowiednią większością głosów, a przedmiotowa sprawa została uzgodniona z naczelnym (centralnym) organem administracji państwowej sprawującym nadzór nad uczestnikiem głosującym przeciw uchwale, w wypadku zaś uczestnika porozumienia objętego planem terenowym, jeśli prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej nie uchyliło w odniesieniu do niego uchwały komisji,
- 4) dla wszystkich uczestników porozumienia, jeśli zjednoczenie wiodące uzyskało od właściwej jednostki nadrzędnej uczestnika uprawnienie do podejmowania decyzji w sprawach będących przedmiotem uchwały.

Tryb wyżej omówiony ma analogiczne zastosowanie, jeśli członkiem komisji ogólnobranżowej jest uczestnik porozumienia (§ 8 ust. 2).

6. Jednostki nadrzędne uczestników porozumień mają obowiązek działania zgodnie z wytycznymi zjednoczenia wiodącego stosownie do zawartego porozumienia i uchwał komisji branżowej oraz ponoszą odpowiedzialność za realizację przyjętych na siebie obowiązków.

7. Ewentualne kwestie sporne lub wątpliwe w sprawach wykonania ustaleń zjednoczenia wiodącego załatwiane są w bezpośredniej współpracy zjednoczenia wiodącego z jednostką nadrzędną uczestnika porozumienia, w aspekcie uzyskania optymalnego efektu społeczno-ekonomicznego, według zasad kompleksowego rachunku ekonomicznego.

§ 14. 1. Funkcje zjednoczenia wiodącego powinny być w miarę potrzeby dostosowane do przedmiotu i zakresu porozumienia oraz do potrzeb działalności koordynacyjnej.

2. Ramowy zakres funkcji zjednoczenia wiodącego jest następujący:

- 1) w zakresie struktury branży:
 - a) stawianie wniosków co do składu uczestników porozumienia oraz zakresu ich uprawnień i obowiązków,

- b) prowadzenie ewidencji jednostek organizacyjnych branży, zarówno uczestniczących, jak i nie uczestniczących w porozumieniu branżowym, wraz z ewidencją posiadanej i planowanej mocy produkcyjnej oraz profilu produkcyjnego,
 - c) stawianie wniosków w sprawach tworzenia, likwidacji i łączenia jednostek organizacyjnych branży,
 - d) współpraca z innymi organizacjami gospodarczymi, bankami i organami administracji państwowej w sprawach związanych z koordynacją działalności branży;
- 2) w zakresie planowania produkcji:
 - a) kompleksowa analiza sytuacji gospodarczej i stanu techniczno-organizacyjnego branży, sytuacji rynkowej, podaży, popytu, potrzeb importu i możliwości eksportu oraz przewidywanie i ustalanie potrzeb gospodarki narodowej i odbiorców w zakresie artykułów produkowanych przez branżę,
 - b) opracowywanie bilansów mocy produkcyjnej całej branży,
 - c) opracowywanie i przedstawianie właściwym organom naczelnym i organowi porozumienia wniosków do planów i projektów branżowych wytycznych lub projektów planów dotyczących całej branży, stosownie do ustalonej metody planowania,
 - d) organizowanie i kierowanie realizacją wytycznych zatwierdzonych przez komisję branżową,
 - e) bilansowanie zapotrzebowań z możliwościami i profilem produkcyjnym uczestników porozumienia, programowanie podziału zadań planowych pomiędzy uczestników, a w szczególności zadań planu inwestycyjnego, produkcji, zaopatrzenia i zbytu;
 - 3) w zakresie rozwoju branży:
 - a) studiowanie materiałów dotyczących rozwoju i osiągnięć techniki w zakresie branży w kraju i za granicą oraz informowanie i udostępnianie materiałów o najnowszych osiągnięciach technicznych i technologicznych uczestnikom porozumienia, przy wykorzystaniu branżowych ośrodków informacji technicznej i ekonomicznej,
 - b) opracowywanie projektów planów dostosowanych do potrzeb gospodarki narodowej i uwzględniających osiągnięcia nowoczesnej techniki i organizacji, przy możliwie pełnym wykorzystaniu zdolności produkcyjnej w sposób najefektywniejszy,
 - c) opracowywanie projektów programów rekonstrukcji organizacyjno-technicznej danej branży, obejmującej w szczególności problemy koncentracji i specjalizacji produkcji, prawidłowej rejonizacji produkcji, specjalizacji i modernizacji zakładów, usunięcia lub wymiany urządzeń przestarzałych, stosowania nowej technologii, wprowadzenia mechanizacji i automatyzacji produkcji, poprawy warunków higieny i bezpieczeństwa pracy itp. oraz rozstrzyganie spraw związanych z realizacją zatwierdzonych programów rekonstrukcji i badanie efektów ekonomicznych rekonstrukcji branży, organizowanie realizacji i koordynowanie wykonania przedsięwzięć wynikających z programu rekonstrukcji,
 - d) opiniowanie zamierzeń inwestycyjnych i lokalizacji nowych obiektów branży, zwłaszcza pod kątem wykorzystania posiadanych mocy produkcyjnych i poziomu technicznych rozwiązań, uzgadnianie ich oraz badanie efektywności ekonomicznej inwestycji branży i analiza uzyskiwania w planowanych terminach właściwych parametrów techniczno-ekonomicznych w eksploatacji,
 - e) opracowywanie projektów dotyczących specjalizacji i kooperacji produkcji,

- f) opracowywanie i uzgadnianie kompleksowego rozwoju zaplecza naukowo-technicznego branży, dostosowanego do rozwoju produkcji (placówek naukowo-badawczych, laboratoriów, biur projektów, biur konstrukcyjnych, zakładów doświadczalnych itp.),
- g) planowanie i organizowanie kooperacji wewnątrzbranżowej i międzybranżowej,
- h) organizowanie lub prowadzenie prac w zakresie normalizacji, typizacji i unifikacji materiałów, wyrobów i urządzeń produkcyjnych,
- i) współpraca z placówkami naukowymi i naukowo-badawczymi oraz stowarzyszeniami zawodowymi naukowo-technicznymi i ekonomicznymi, a także uczestniczenie w konferencjach, zjazdach, naradach itp. w kraju i za granicą, na których omawiane są zagadnienia danej branży;
- 4) w zakresie zaopatrzenia materiałowo-technicznego:
- a) opiniowanie i stawianie wniosków w sprawie rozdzielnictwa dla danej branży artykułów centralnie rozdzielanych, importowanych i deficytowych,
- b) uzyskiwanie, jeżeli zjednoczenie wiodące ustala zadania produkcyjne, przydziałów tych artykułów dla wszystkich lub niektórych uczestników porozumienia i ich rozdział stosownie do ustalonych planów i programów produkcyjnych,
- c) koordynacja eksploatacji źródeł surowcowych oraz właściwego gospodarowania materiałami, zwłaszcza importowanymi i deficytowymi,
- d) zagospodarowanie zbędnych lub nadmiernych zapasów materiałów, m. in. przez przekazywanie ich uczestnikom do przerobu na planową lub ponadplanową produkcję wyrobów branży, stosownie do obowiązujących przepisów,
- e) analiza i kontrola zużycia materiałów, w szczególności importowanych, centralnie rozdzielanych i deficytowych;
- 5) w zakresie obrotu towarowego:
- a) analiza i organizacja rynków zbytu, zmierzająca do pełnego zaspokojenia potrzeb społecznych i zbliżenia towaru do odbiorców,
- b) programowanie i organizowanie dostaw na eksport,
- c) ustalanie programów produkcyjnych zgodnie z potrzebami rynku i odbiorców, lansowanie produkcji wyrobów nowych i zastępczych oraz organizowanie dla uczestników porozumienia i odbiorców informacji o produkcji i zastosowaniu tych wyrobów,
- d) organizowanie i nadzór nad pracami zmierzającymi do polepszenia jakości wyrobów oraz warunków ich eksploatacji przez użytkowników (system reklamacji i gwarancji, sieć punktów naprawczych i instalacyjnych, zapewnienie dostaw części zamiennych na rynek itp.),
- e) organizowanie i prowadzenie wspólnych dla branży biur zbytu, magazynów, składnic zbytu i sklepów wzorcowych, wykorzystywanie istniejących biur zbytu i składów do wspólnej sprzedaży, tworzenie w razie potrzeby składów konsygnacyjnych,
- f) organizowanie wspólnych targów, giełd towarowych, wystaw, pokazów wzorów i modeli, reklamy itp.,
- g) analiza i opracowywanie bilansów materiałowych i towarowych oraz realizacja na podstawie obowiązującego planu rozdziału — rozdzielników wyrobów centralnie rozdzielanych, pochodzących ze źródeł krajowych i z importu,
- h) organizowanie gospodarki zapasami wyrobów gotowych i części zamiennych, m. in. w celu ich prawidłowego rozmieszczenia, prawidłowej ich struktury i lepszego zaopatrzenia odbiorców,
- i) organizowanie w miarę potrzeby międzyregionalnych przerzutów zapasów wyrobów oraz odpowiednich zapasów artykułów sezonowych przed sezonem;
- 6) w zakresie kosztów i cen:
- a) analiza kształtowania się kosztów i cen wyrobów produkowanych przez branżę oraz opracowywanie i uzgadnianie spraw obniżenia kosztów własnych i ujednoczenia cen,
- b) wydawanie opinii i stawianie wniosków lub ustalanie, w zależności od obowiązujących przepisów, cen wyrobów produkowanych przez daną branżę, a także cen innych artykułów i usług mających istotne znaczenie dla produkcji lub dla zbytu wyrobów produkowanych przez branżę,
- c) opracowywanie jednolitych zasad kalkulacji kosztów własnych,
- d) opracowywanie wniosków w zakresie polityki podatkowej w stosunku do uczestników porozumienia;
- 7) w zakresie zatrudnienia, norm i płac:
- a) analizowanie norm pracy, systemów i stawek płac oraz poziomu i proporcji zarobków,
- b) opracowywanie wniosków i wydawanie opinii w sprawie dostosowania do warunków branży i ujednoczenia systemów i stawek płac za prace tego samego rodzaju, przy udziale właściwych zarządów głównych związków zawodowych,
- c) organizowanie lub prowadzenie prac w zakresie opracowywania i wdrażania uzasadnionych technicznie norm pracy,
- d) analizowanie dynamiki zatrudnienia oraz opracowywanie wniosków dotyczących planowania i prawidłowego rozmieszczenia siły roboczej w danej branży;
- 8) w zakresie techniki i pomocy techniczno-organizacyjnej:
- a) udzielanie pomocy w polepszaniu konstrukcji i receptury wyrobów, technologii, jakości, wzornictwa estetyki produkcji oraz w udostępnianiu dokumentacji technicznej, modeli, wzorów itp.,
- b) organizowanie i udzielanie pomocy fachowej we wprowadzaniu osiągnięć postępu technicznego i uruchamianiu nowej produkcji, organizowaniu praktyk, szkoleniu zawodowym i doskonaleniu kadr itp.,
- c) organizowanie i udzielanie fachowej pomocy w dziedzinie gospodarki remontowej, energetycznej, wspólnego wykorzystania baz remontowych, części zamiennych, montażu urządzeń itp.,
- d) udzielanie pomocy w dostarczaniu urządzeń technicznych, narzędzi, świadczeniu usług laboratoryjnych, prowadzeniu prac naukowo-badawczych i projektowo-konstrukcyjnych oraz przekazywaniu zbędnych maszyn jednostkom, w których one mogą być wykorzystane,
- e) organizowanie konsultacji, porad, ekspertyz itp. dla uczestników porozumienia.
- § 15. 1. W zakresie uregulowanym porozumieniem uczestnicy porozumienia branżowego, a odpowiednio również (stosownie do ich zakresu działania) ich jednostki nadrzędne mają następujące uprawnienia i obowiązki:
- 1) korzystają z usług, pomocy fachowej i techniczno-organizacyjnej zjednoczenia wiodącego lub przedsiębiorstwa działającego z jego upoważnienia,
 - 2) otrzymują niezbędne informacje i materiały dotyczące przedmiotu i realizacji porozumienia,
 - 3) uczestniczą w pracach porozumienia,
 - 4) udzielają zjednoczeniu wiodącemu wszelkich informacji, odpisów planów i innych dokumentów niezbędnych do prawidłowego wykonywania koordynacji w zakresie objętym porozumieniem oraz sprawozdań w zakresie ustalonym w trybie § 54,

5) wykonują postanowienia porozumienia branżowego oraz uchwały komisji branżowej i wydane na ich podstawie dyspozycje zjednoczenia wiodącego.

2. Postanowienia porozumienia branżowego dotyczące wypadków niewykonywania obowiązków przez zjednoczenie wiodące lub uczestników porozumienia powinny przewidywać zakres odpowiedzialności materialnej zjednoczenia i uczestników za szkody lub straty innych uczestników wynikłe z niewykonania postanowień porozumienia, uchwał jego organu lub dyspozycji zjednoczenia wiodącego wydanych na ich podstawie. W szczególności postanowienia te mogą przewidzieć obciążenie uczestników zawinionymi kosztami, refundację innych rodzajów strat i zastosowanie kar konwencjonalnych wprowadzanych uchwałami komisji ogólnobranżowej.

3. Prezes Rady Ministrów może w drodze zarządzenia określić rodzaje oraz ogólne zasady stosowania odszkodowań i kar, o których mowa w ust. 1.

§ 16. 1. Środki finansowe potrzebne do realizacji wspólnych przedsięwzięć wynikających z porozumienia branżowego powstają z wpłat uczestników porozumienia na fundusz branży.

2. Wpłaty uczestników porozumienia na fundusz branży obciążają ich koszty własne lub specjalne fundusze uczestników porozumienia przeznaczone na określony rodzaj działalności.

3. Wysokość wpłaty uczestnika porozumienia prowadzącego działalność produkcyjną (usługową) powinna być w zasadzie wprost proporcjonalna do wartości jego produkcji: w stosunku do wartości całej produkcji (usług) branży. Uchwałą komisji branżowej można w uzasadnionych wypadkach (np. jednostek organizacyjnych wymienionych w § 2 ust. 3) wprowadzić i odpowiednio ustalić wysokość wpłaty uczestników nie prowadzących działalności produkcyjnej, jeśli są oni zainteresowani w przedsięwzięciach branży.

4. Szczegółowe zasady gromadzenia środków, ustalania wysokości wpłat na fundusz branży, wydatkowania środków funduszu i inne niezbędne postanowienia w tym zakresie ustala się w porozumieniu lub w drodze uchwał komisji branżowej, zgodnie z przepisami uchwał.

5. Gospodarka funduszem branży prowadzona jest na podstawie rocznego preliminarza zatwierdzonego uchwałą komisji branżowej.

6. Fundusz branży służy do finansowania wspólnych przedsięwzięć gospodarczych całej branży lub kilku uczestników porozumienia, w tym także prac w zakresie postępu technicznego i organizacyjnego, szkolenia kadry, wydawania biuletynów i wydawnictw branżowych, organizowania wystaw oraz pokrywania kosztów administracyjnych porozumienia, np. plac sekretariatu, kosztów komisji branżowej, kosztów delegacji w sprawach porozumienia branżowego itp. Jeśli z określonych przedsięwzięć wspólnych będą korzystali lub są w inny sposób zainteresowani tylko niektórzy uczestnicy, przedsięwzięcia takie są finansowane tylko ze środków zainteresowanych uczestników.

7. Gospodarkę funduszem branży prowadzi zjednoczenie wiodące. Roczny preliminarz funduszu branży sporządza się w formie preliminarza jednostkowego lub zbiorczego, obejmującego preliminarze wydatków zjednoczenia wiodącego i uczestników porozumienia, jeśli realizują oni przedsięwzięcia finansowane z funduszu branży. Preliminarze te wchodzi do odpowiednich części planów finansowych zjednoczenia wiodącego i właściwych uczestników porozumienia i podlegają wraz z nimi zatwierdzeniu w obowiązującym trybie i terminach.

8. Uchwały właściwych organów porozumień terenowobranżowych mogą przewidzieć scentralizowaną gospodarkę

funduszem branży w zjednoczeniu wiodącym ogólnobranżowym.

9. Wydatki branży o charakterze wydatków limitowanych (placowe, z funduszu bezosobowego, inwestycyjne itp.) mogą być dokonywane tylko na ogólnie obowiązujących zasadach.

10. Jeśli limity, przyznane na dany okres jednostkom organizacyjnym wyznaczonym do realizacji przedsięwzięć branży, nie wystarczają na zrealizowanie przedsięwzięć przewidzianych preliminarzem funduszu branży (np. nie pozwalają na realizację planowanych przedsięwzięć dotyczących koncentracji i specjalizacji produkcji), uczestnicy porozumień mogą dokonać cesji przyznaných im limitów (w części lub całości) na rzecz zjednoczenia wiodącego lub określonego uczestnika porozumienia, z równoczesnym zawiadomieniem właściwych jednostek nadrzędnych i banków finansujących zainteresowanych uczestników.

11. Jeśli funkcje zjednoczenia wiodącego wykonuje jednostka budżetowa, środki na pokrywanie wydatków, o których mowa w ust. 1, gromadzone są w formie środków specjalnych.

Rozdział 4.

Koordinacja terenowobranżowa.

§ 17. 1. Zakres koordynacji terenowobranżowej ustala prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej po porozumieniu z właściwym zjednoczeniem wiodącym ogólnobranżowym danej branży.

2. Uchwały komisji ogólnobranżowej mogą określić sprawy, które ze względu na ich ogólnobranżowy charakter lub znaczenie dla gospodarki narodowej będą rozstrzygane przez komisję ogólnobranżową i realizowane przez zjednoczenie wiodące ogólnobranżowe, oraz sprawy, które będą prowadzone z reguły przez organy porozumienia terenowobranżowego.

§ 18. 1. Jednostką zobowiązaną do zorganizowania porozumienia terenowobranżowego oraz do wykonywania funkcji zjednoczenia wiodącego na terenie województwa może być, odznaczająca się odpowiednio wysokim poziomem techniczno-organizacyjnym i dysponująca odpowiednimi kadrami lachowymi, jedna z niżej wymienionych jednostek organizacyjnych:

- 1) właściwe branżowo państwowe przedsiębiorstwo przemysłu kluczowego lub terenowego,
- 2) właściwe zjednoczenie przemysłu terenowego,
- 3) branżowo właściwa spółdzielnia lub terenowy związek spółdzielczy,

zwana w dalszym ciągu „terenowobranżowym zjednoczeniem wiodącym”.

2. Jeśli w danej branży istnieje branżowe terytorialne zjednoczenie przemysłu kluczowego, należy obowiązki wymienione w ust. 1 powierzyć temu zjednoczeniu.

3. Terenowobranżowe zjednoczenie wiodące powinno być w miarę możliwości jednobranżową jednostką organizacyjną oraz przedsiębiorstwem prowadzącym (patronackim).

4. Uchwała prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej dotycząca powołenia funkcji terenowobranżowego zjednoczenia wiodącego jednostce organizacyjnej przemysłu kluczowego lub spółdzielczej podejmowana jest po porozumieniu z jednostką nadrzędną właściwą dla jednostki wyznaczonej.

§ 19. 1. Organem stanowiącym porozumienia terenowobranżowego jest wojewódzka komisja terenowobranżowa działająca przy terenowobranżowym zjednoczeniu wiodącym.

2. W skład komisji terenowobranżowej wchodzi: kierownik terenowobranżowego zjednoczenia wiodącego jako

przewodniczący komisji oraz przedstawiciele jednostek organizacyjnych reprezentujących uczestników porozumienia.

3. Uczestnikami porozumienia terenowobranżowego są jednostki organizacyjne przemysłu wymienione w § 2, położone na terenie województwa (regionu), którego dotyczy porozumienie.

4. Przedsiębiorstwa przemysłu kluczowego powinny z reguły uczestniczyć w porozumieniach terenowobranżowych województw, na których terenie położony jest zakład produkcyjny przedsiębiorstwa. Jeśli przedsiębiorstwo jest wielozakładowe, uczestniczy ono w komisji terenowobranżowej z reguły przez upoważnionego kierownika zakładu położonego na terenie danego województwa.

§ 20. Przepisy dotyczące zasad zawierania i wykonywania porozumień ogólnobranżowych oraz wynagrodzenia za udział w pracach komisji branżowych odnoszą się odpowiednio do porozumień terenowobranżowych, z tym że:

- 1) kompetencje przewidziane dla komisji ogólnobranżowych, z ograniczeniami, o których mowa w § 17 ust. 2, przysługują komisjom terenowobranżowym,
- 2) zakres zadań, uprawnień i obowiązków przewidzianych dla zjednoczeń wiodących ogólnobranżowych odnosi się odpowiednio również do terenowobranżowych zjednoczeń wiodących,
- 3) kompetencje zastrzeżone właściwym ministrom przysługują odpowiednio prezydium właściwych wojewódzkich rad narodowych.

Rozdział 5.

Współdziałanie organów koordynacji branżowej.

§ 21. 1. Przewodniczący komisji terenowobranżowych wchodzi z urzędu w skład komisji ogólnobranżowej. W sprawach branży, dotyczących poszczególnych regionów, komisja ogólnobranżowa rozpatruje zagadnienia i podejmuje uchwały przy udziale przedstawicieli zainteresowanych organów koordynacji terenowobranżowej. Jeśli w danym województwie nie zorganizowano porozumienia terenowobranżowego, sprawy branży danego terenu rozpatrywane są przy udziale przedstawiciela prezydium zainteresowanej wojewódzkiej rady narodowej.

2. Uchwały, o których mowa w ust. 1, są wiążące dla komisji terenowobranżowych.

3. Dla rozpatrywania ważnych, wspólnych zagadnień branżowych sąsiadujących województw lub sąsiadujących części województw, zainteresowane organy koordynacji terenowobranżowej odbywają wspólne narady oraz mogą powoływać międzywojewódzkie grupy robocze w drodze wspólnych uchwał tych organów. W obradach tych powinien uczestniczyć przedstawiciel właściwego zjednoczenia ogólnobranżowego.

Rozdział 6.

Ośrodki branżowe.

§ 22. 1. Ośrodek branżowy jest organizacją porozumienia branżowego, obejmującą uczestników, których zakłady są blisko siebie położone, powołaną w celu usprawnienia organizacji i zarządzania ich produkcją (inną działalnością gospodarczą). Przepisy uchwały dotyczące komisji branżowych (innych organów porozumień) mają odpowiednie zastosowanie do ośrodków branżowych.

2. Ośrodki branżowe tworzy się, gdy na terenie jednej lub kilku miejscowości działają przedsiębiorstwa branży podległe różnym jednostkom nadrzędnym, a istnieje możliwość polepszenia ich wyników gospodarczych przez stwo-

wienie pomiędzy nimi stałych form bezpośredniej współpracy gospodarczej, np. przez efektywniejszy podział, specjalizację i kooperację produkcji, lepsze wykorzystanie środków inwestycyjnych, organizację i eksploatację obiektów produkcyjnych i pomocniczych (np. magazynów, suszarni, chłodni, narzędziowni, warsztatów remontowych itp.), bazy zaopatrzenia materiałowo-technicznego, prowadzenie prac doświadczalnych, konstrukcyjnych itp. na rzecz grupy przedsiębiorstw.

3. Ośrodki branżowe mogą być powoływane z inicjatywy zainteresowanych jednostek organizacyjnych, ich jednostek nadrzędnych, organów sprawujących nadzór (np. ministerstwa, prezydium rady narodowej) lub innych współdziałających jednostek organizacyjnych (np. dostawców, odbiorców, kooperantów, banku finansującego itp.).

4. Ośrodek jest terytorialną, wydzieloną organizacją porozumienia ogólnobranżowego. Ośrodek jest reprezentowany w porozumieniu ogólnobranżowym i terenowobranżowym przez swą jednostkę wiodącą.

5. Ośrodek branżowy reprezentuje w komisji ogólnobranżowej (terenowobranżowej) dyrektor (kierownik) jednostki wiodącej ośrodka.

6. Funkcje wiodące wykonuje w ośrodku branżowym przedsiębiorstwo lub spółdzielnia danej branży, posiadające odpowiednio wysoki poziom organizacyjny, kadrowy i techniczny. Zaleca się powierzenie funkcji wiodącej przedsiębiorstwu patronackiemu. W tym wypadku komisja ośrodka branżowego (§ 24) przejmuje również zadania i funkcje kolegium przedsiębiorstwa patronackiego, chyba że zakres działania porozumienia branżowego jest inny niż zakres patronatu.

7. Ośrodek branżowy powoływany jest uchwałą komisji ogólnobranżowej, podaną do wiadomości właściwego ministra i prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej.

§ 23. 1. Porozumienie o utworzeniu ośrodka branżowego zawiera się na zasadach ustalonych w uchwale. W szczególności w porozumieniu lub w załącznikach do porozumienia należy określić: skład, przedmiot i zakres porozumienia (wspólnych przedsięwzięć), uprawnienia komisji ośrodka branżowego i zasady podziału głosów, funkcje jednostki wiodącej, uprawnienia i obowiązki jednostki wiodącej i uczestników ośrodka, zasady tworzenia i wydatkowania funduszu ośrodka, zasady podziału pomiędzy uczestników korzyści (zysków) osiąganych z działalności wspólnej w ośrodku i związanych z tym rozliczeń pomiędzy uczestnikami, zasady operatywnego planowania działalności ośrodka i kontroli wykonania planów, kary na wypadek niewykonywania postanowień porozumienia i inne niezbędne postanowienia. W załącznikach do porozumienia można, w miarę potrzeby, ustalić szczegółowe zasady współpracy uczestników ośrodka z jednostką wiodącą w ośrodku, zasady współpracy tej jednostki z jednostką nadrzędną uczestników porozumienia oraz zasady współpracy z organami porozumienia branżowego, w skład którego wchodzi ośrodek.

2. Sygnatariuszami i zarazem uczestnikami porozumienia o zorganizowaniu ośrodka branżowego są określone przedsiębiorstwa (spółdzielnie) działające w zakresie branży. Członkami komisji ośrodka branżowego są dyrektorzy (kierownicy) jednostek organizacyjnych będących sygnatariuszami porozumienia. Jeśli porozumieniem ma być objęta tylko część przedsiębiorstwa (spółdzielni), np. zakład produkcyjny, uczestnik porozumienia może wyznaczyć stałego, upoważnionego przedstawiciela do wykonywania określonych przez niego funkcji w organie porozumienia.

3. Przepis § 10 ust. 5 o akcesach nie ma zastosowania w ośrodkach branżowych.

§ 24. 1. Szczegółowy zakres i zasady działania ośrodka branżowego ustalają uchwały komisji ośrodka branżowego.

2. Do przedmiotu działania komisji ośrodka branżowego należy podejmowanie, stosownie do obowiązujących przepisów, uchwał dotyczących organizacji i działalności ośrodka, zwłaszcza w sprawach:

- 1) podziału pracy, profilu oraz okresowych programów i planów produkcji ośrodka oraz poszczególnych uczestników,
- 2) planowania działalności ośrodka,
- 3) kierunków rozwoju gospodarczego, postępu technicznego i organizacyjnego ośrodka,
- 4) poprawy jakości wyrobów i wprowadzania nowych wyrobów do produkcji,
- 5) wewnętrznych cen rozliczeniowych w ramach ośrodka, zasad ewidencjonowania, finansowania i rozliczania nakładów i kosztów oraz przedstawiania wniosków zjednoczeniu wiodącemu w sprawach podziału zysku,
- 6) normatywów zużycia materiałów i normatywów środków obrotowych,
- 7) zasad organizacji zaopatrzenia materiałowo-technicznego, gospodarki materiałowej, transportu wewnętrznego, gospodarki remontowej i energetycznej,
- 8) normatywów pracochłonności wyrobów, ich elementów lub operacji technologicznych oraz określania środków niezbędnych do wykonania zadań planowych, w tym także w zakresie zatrudnienia i funduszu płac, w oparciu o ustalone limity,
- 9) kooperacji, kompletowania wyrobów i zbytu produkcji ośrodka,
- 10) przedsięwzięć ośrodka i uczestników w zakresie inwestycji oraz postępu technicznego, w oparciu o posiadane globalne limity,
- 11) zasad organizacji i prowadzenia wspólnej eksploatacji jednostek organizacyjnych i urządzeń oraz wykonywania działalności pomocniczej przez określonych uczestników porozumienia na rzecz innych uczestników ośrodka,
- 12) organizacji i metody sprawozdawczości rzeczowej oraz przedstawiania zjednoczeniu wiodącemu ogólnobranżowemu do zatwierdzania sprawozdań finansowych.

3. Uchwały w sprawach wymienionych w ust. 2, w zależności od obowiązujących w danym zakresie przepisów szczegółowych, mają charakter uzgodnionych wniosków ośrodka do właściwych organów lub ustaleń wiążących dla uczestników ośrodka.

§ 25. Zadania i środki planowe dla ośrodka, wynikające z narodowego planu gospodarczego, ustala właściwe zjednoczenie wiodące. Szczegółowe zasady planowania w ośrodkach ustala właściwi ministrowie w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i Ministrem Finansów.

§ 26. 1. Fundusz ośrodka branżowego tworzy się na zasadach określonych w § 16. Wspólne inwestycje ośrodka mogą być finansowane na zasadach określonych w § 12 ust. 10.

2. Sprawy sporne pomiędzy jednostką wiodącą w ośrodku a jego uczestnikami rozstrzyga jednostka nadrzędna nad jednostką wiodącą w porozumieniu z jednostką nadrzędną uczestnika porozumienia.

3. Do ośrodków branżowych i zrzeszeń asortymentowych mają odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 20—27 uchwały nr 99 Rady Ministrów z dnia 18 marca 1960 r. w sprawie zasad i trybu ustalania cen fabrycznych, cen rozliczeniowych i cen porównywalnych w przemyśle uspołecznionym oraz ich stosowania (Monitor Polski z 1963 r. Nr 17, poz. 99).

Rozdział 7.

Zrzeszenia asortymentowe producentów.

§ 27. 1. Jeśli zakres porozumienia ogólnobranżowego obejmuje kilka lub więcej grup asortymentowych (podbranż)

o wyraźnie odrębnej problematyce produkcji i obrotu, w których uczestniczy duża liczba jednostek organizacyjnych, komisja ogólnobranżowa może powziąć uchwałę o zorganizowaniu w ramach branży dla takich podbranż „zrzeszeń producentów”, zwanych dalej „zrzeszeniami”.

2. Zrzeszenie jest organizacją właściwego porozumienia branżowego, grupującą uczestników wytwarzających taki sam lub podobny rodzaj wyrobów (usług), bez względu na siedzibę jednostki organizacyjnej uczestnika na terenie kraju.

3. Zrzeszenie powołuje się w drodze uchwały komisji porozumienia ogólnobranżowego, podanej do wiadomości właściwego ministra i prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej, na zasadach ustalonych w niniejszej uchwale. W szczególności do zrzeszeń o zasięgu ogólnokrajowym stosuje się odpowiednio przepisy o zawieraniu porozumień ogólnobranżowych, a do zrzeszeń o zasięgu rejonowym — przepisy o ośrodkach branżowych.

4. Funkcje wiodące w zrzeszeniu wykonuje przedsiębiorstwo prowadzące lub patronackie albo inna jednostka organizacyjna wyznaczona uchwałą komisji ogólnobranżowej, podaną do wiadomości właściwego ministra. Przewodniczącym zrzeszenia jest dyrektor przedsiębiorstwa (innej jednostki organizacyjnej) wyznaczonego jako jednostka wiodąca.

5. Do zrzeszeń, w zależności od ich zasięgu ogólnokrajowego lub rejonowego, mają odpowiednie zastosowanie przepisy uchwały.

6. Zrzeszenie jest reprezentowane w komisji ogólnobranżowej (terenowobranżowej) przez przewodniczącego zrzeszenia. Komisja ogólnobranżowa może uchwalić odbywanie posiedzeń w sprawach dotyczących całej branży z udziałem uczestników zrzeszenia.

7. Uchwały właściwej komisji ogólnobranżowej są wiążące dla zrzeszenia.

Rozdział 8.

Koordynacja terenowa (pozioma).

§ 28. 1. Prezydium właściwych wojewódzkich rad narodowych, zwane dalej „PWRN”, organizują współpracę gospodarczą i realizują koordynację terenową w zakresie swego działania.

2. Współpraca i koordynacja terenowa, zwana dalej w skrócie „koordynacją terenową”, ma na celu międzygałęziowe (międzybranżowe) i międzyregionalne zharmonizowanie planów, zamierzeń i bieżącej działalności w dziedzinie inwestycji, produkcji i usług jednostek organizacyjnych, których działalność prowadzona jest na terenie danego województwa, a które należą do różnych branż, gałęzi i działów gospodarki oraz podlegają różnym jednostkom nadrzędnym, dla racjonalnego, planowego wykorzystania środków rzeczowych i finansowych, środków produkcyjnych i ogólnych, eliminacji zbędnej wielotorowości poczynań oraz uzyskania możliwie optymalnych rezultatów w bieżącej działalności, w interesie ludności i gospodarki danego terenu i całej gospodarki narodowej.

3. Koordynacja terenowa wykonywana jest przede wszystkim w zakresie wzajemnych stosunków gospodarczych i świadczonych usług pomiędzy różnymi organizacjami (jednostkami organizacyjnymi) branżowymi (gałęziowymi) położonymi na danym terenie oraz pomiędzy różnymi regionami objętymi zakresem działania PWRN, bez względu na organizacyjne podporządkowanie poszczególnych jednostek organizacyjnych i ich formę prawno-organizacyjną.

4. W szczególności koordynacja terenową objęte są następujące zagadnienia:

- 1) zamierzenia i projekty planów inwestycyjnych, programy inwestycji towarzyszących, związanych z większymi

inwestycjami produkcyjnymi, programy i przedsięwzięcia rekonstrukcji organizacyjno-technicznej oraz poszczególne zamierzenia w zakresie koncentracji, specjalizacji i kooperacji produkcji i usług.

- 2) wykorzystanie miejscowych zasobów surowcowych, energetycznych, wodnych, produkcyjnych, rezerw siły roboczej, walorów turystycznych terenu, obiektów nieczynnych, terenów uzbrojonych oraz innych czynników aktywizacji gospodarczej,
- 3) kojarzenie inwestycji wspólnych przeznaczonych dla kilku użytkowników,
- 4) kojarzenie eksploatacji i organizowanie lepszego wykorzystania urządzeń urządzeń technicznych i produkcyjnych (np. laboratoriów, biur konstrukcyjnych, zakładów badawczych, odlewni, narzędziowni, stacji zmechanizowanego obrachunku itp.) oraz magazynów, baz remontowych, transportowych, urządzeń kulturalno-socjalnych, służby zdrowia, ośrodków szkoleniowych, ośrodków informacji techniczno-ekonomicznej itp.,
- 5) opracowywanie programów i form działania w zakresie deglomeracji biernej i czynnej zakładów przemysłowych z punktu widzenia zasad racjonalnego rozwoju regionu,
- 6) inicjowanie i kojarzenie przedsięwzięć lub rozwiązań mających na celu usprawnienie zaopatrzenia materiałowego i obrotu towarowego,
- 7) inne sprawy wynikające z rodzaju i charakteru działalności wykonywanej na terenie działania PWRN oraz sprawy będące przedmiotem koordynacji międzywojewódzkiej lub międzypowiatowej (dwóch lub więcej województw lub powiatów).

5. Do koordynacji terenowej stosuje się odpowiednio przepisy uchwały dotyczące koordynacji ogólnobranżowej lub terenowobranżowej.

6. W miarę potrzeby koordynacją terenową powinny być objęte jednostki organizacyjne: przemysłu kluczowego, drobnej wytwórczości, budownictwa, rolnictwa, leśnictwa, handlu wewnętrznego, transportu, komunikacji, łączności, gospodarki komunalnej i mieszkaniowej, gospodarki wodnej, kultury i sztuki, oświaty, zdrowia i inne.

§ 29. 1. Jeżeli rozmieszczenie zakładów i szczególnie warunki działalności gospodarczej to uzasadniają, zaleca się koordynację terenową organizować także w zasięgu mniejszym od województwa i obejmować nią poszczególne regiony (powiaty, miasta) wchodzące w skład województwa i należące do porozumienia terenowego PWRN.

2. Koordynacja terenowa może również objąć swym zasięgiem sąsiadujące regiony należące do różnych województw lub kilka sąsiadujących ze sobą województw, jeśli względy ekonomiczne to uzasadniają (koordynacja regionalna). Organ tych porozumień terenowych (§ 30) działają przy prezydium rad narodowych wyznaczonych wspólną uchwałą zainteresowanych prezydiów wojewódzkich rad.

§ 30. 1. Formy organizacyjne koordynacji terenowej określają w drodze uchwały właściwe PWRN za zgodą Prezesa Rady Ministrów, stosując w miarę potrzeby odpowiednio zasady i formy organizacyjne ustalone niniejszą uchwałą, z tym że w odniesieniu do koordynacji inwestycji mają zastosowanie formy organizacyjne określone w uchwale nr 67 Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1963 r. w sprawie terenowej koordynacji inwestycji (Monitor Polski Nr 19, poz. 104).

2. W organie kolejalnym porozumienia terenowego, zarzątczo w zakresie wymienionym w ust. 1, przewodniczy osoba powołana uchwałą PWRN.

3. Udział w porozumieniach terenowych jednostek organizacyjnych, wyznaczonych przez PWRN jako uczestników tych porozumień, jest obowiązkowy.

4. Uczestników porozumienia terenowego zorganizowanych w porozumieniach terenowobranżowych reprezentują

w organie porozumienia terenowego przewodniczący właściwych komisji terenowobranżowych, pozostałych zaś uczestników — przedstawiciele ich jednostek nadrzędnych, wyznaczeni spośród uczestników porozumienia terenowego.

§ 31. 1. Uchwały organu, o którym mowa w § 30 ust. 2, są obowiązujące i realizowane przez uczestników tych porozumień na zasadach i w trybie ustalonych uchwałą (§ 14 ust. 8 i 9).

2. Organ porozumienia terenowego może powołać stały sekretariat organizacyjno-ekonomiczny na zasadach ustalonych dla sekretariatów techniczno-ekonomicznych komisji branżowych lub za zgodą PWRN powierzyć wykonywanie jego funkcji jednostce wyznaczonej przez PWRN albo jednemu z jego organów.

§ 32. 1. W sprawach wymagających koordynacji ogólnobranżowej, a wynikających z działalności porozumienia terenowego, organ porozumienia terenowego występuje z odpowiednimi wnioskami i projektami do właściwych organów koordynacji ogólnobranżowej.

2. Wnioski i propozycje dotyczące zakresu działania właściwych organów PWRN przekazywane są tym organom przez organy porozumienia terenowego.

3. Do obowiązków organów porozumień terenowych należy czuwanie nad realizacją swoich inicjatyw, wniosków, projektów itp. niezależnie od charakteru jednostek organizacyjnych, które je realizują.

4. Porozumienie terenowe może organizować, na zasadach ustalonych uchwałą, przedsięwzięcia gospodarcze oraz prowadzić specjalne prace społeczno-ekonomiczne lub ekonomiczno-techniczne na rzecz porozumienia terenowego, jeśli nie jest celowe lub możliwe ich prowadzenie przez właściwe przedmiotowo organy PWRN lub inne specjalistyczne jednostki organizacyjne.

§ 33. Sprawy sporne wynikające z działalności porozumień terenowych, a dotyczące ważnych zagadnień terenowych lub ogólnobranżowych, które nie mogły być uzgodnione w trybie ustalonym dla porozumień gospodarczych, przedstawiane są właściwym naczelnym organom administracji państwowej, sprawującym nadzór nad określoną dziedziną działalności prezydiów rad narodowych, w celu wspólnego rozstrzygnięcia.

Rozdział 9.

Współpraca międzybranżowa. Związki gospodarcze.

§ 34. 1. Uspołecznione organizacje gospodarcze (zjednoczenia, zjednoczenia wiodące, centrale przemysłowe i handlowe, przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, przedsiębiorstwa handlu zagranicznego, centrale spółdzielcze itp.) należące do różnych branż (gałęzi, działów gospodarki), zwane dalej „sygnatariuszami”, mogą zawierać porozumienia międzybranżowe dla stałej współpracy i bezpośrednio koordynacji swoich zamierzeń, projektów planów, podziału pracy, programów produkcyjnych, prac naukowo-badawczych i projektowych, przedsięwzięć gospodarczych, wzajemnych dostaw i usług itp., mające na celu uregulowanie zasad stałego współdziałania gospodarczego i naukowo-technicznego; skoordynowanie planów oraz bieżące harmonizowanie poczynań.

2. Przedmiot, szczegółowy zakres działania, uprawnienia i obowiązki oraz inne sprawy związane z organizacją i działalnością porozumienia międzybranżowego określone są w porozumieniu zawierającym na ogólnych zasadach uchwałą.

3. Do porozumień międzybranżowych stosuje się odpowiednio przepisy uchwał, dotyczące porozumień ogólnobranżowych, a zwłaszcza zasady zawierania porozumień, powoływania i trybu pracy organów porozumienia itp. Zawarcie porozumienia wymaga akceptacji właściwych ministrów.

§ 35. 1. Organem porozumienia międzybranżowego jest komisja międzybranżowa powołana uchwałą organizacji gospodarczych podpisujących porozumienie. W skład komisji międzybranżowej wchodzi przedstawiciele organizacji gospodarczych wymienionych w § 34 ust. 1.

2. Wykonywanie uchwał powziętych przez komisję międzybranżową należy do sygnatariuszy.

3. Zakresem porozumienia międzybranżowego objęte są (przykładowo) następujące zagadnienia:

- 1) uzgadnianie wspólnych programów działalności, organizowanie i koordynowanie wielostronnych transakcji i przedsięwzięć mających na celu lepsze zaspokojenie potrzeb rynku, rozwijanie eksportu, ekonomicznie uzasadniony import surowców, wyrobów itp.,
- 2) organizowanie i koordynowanie wspólnych przedsięwzięć gospodarczych (produkcyjnych, eksploatacyjnych, rekonstrukcji organizacyjno-technicznej, modernizacyjnych, inwestycyjnych) i naukowo-badawczych,
- 3) organizowanie międzybranżowej specjalizacji i kooperacji oraz typizacji, normalizacji materiałów i wyrobów, a także współpracy naukowo-technicznej,
- 4) organizowanie lub prowadzenie innych prac i przedsięwzięć wynikających z zawartego porozumienia.

§ 36. 1. Jeżeli działalność porozumienia międzybranżowego przybierze trwały charakter, a zwłaszcza gdy potrzeby porozumień uzasadniają utworzenie wspólnych jednostek organizacyjnych (np. przedsiębiorstwa, instytutu), porozumienie może przybrać formę organizacyjną związku gospodarczego jako międzybranżowej organizacji gospodarczej. Utworzenie związku gospodarczego wymaga akceptacji Prezesa Rady Ministrów.

2. Szczegółowe zasady organizacji i działania związków gospodarczych ustala Prezes Rady Ministrów.

Rozdział 10.

Ministerstwa nadzorujące zjednoczenia wiodące.

§ 37. 1. W celu zapewnienia:

- 1) ogólnego kierownictwa działalności w zakresie gałęzi (branż) gospodarki zgodnego z polityką gospodarczą Państwa,
- 2) planowego, resortowego i międzyresortowego zharmonizowania działalności różnych branż i gałęzi gospodarki i innych dziedzin gospodarki narodowej,
- 3) kontroli działalności podległych zjednoczeń wiodących, ministerstwa sprawujące nadzór nad zjednoczeniami wiodącymi lub koordynujące określone dziedziny gospodarki narodowej, zwane dalej w skrócie „ministerstwami nadzorującymi”, wykonują funkcje określone uchwałą.

2. Głównym zadaniem ministerstw nadzorujących w zakresie wymienionym w ust. 1 jest zapewnienie pełnej, międzybranżowej i międzyresortowej koordynacji działalności nadzorowanych gałęzi gospodarki (branż, grup wyrobów) i dziedzin działalności produkcyjnej, bez względu na organizacyjne podporządkowanie i formę organizacyjno-prawną jednostek organizacyjnych wykonujących tę działalność.

§ 38. 1. Zadania, o których mowa w § 37, nie naruszają zakresu działania naczelnych (centralnych) organów administracji państwowej w stosunku do podległych i nadzorowanych jednostek organizacyjnych oraz centralnych związków spółdzielczych i związków spółdzielni w stosunku do zrzeszonych spółdzielni.

2. Zadania wynikające z funkcji koordynacyjnych ministerstw nadzorujących nie ograniczają funkcji i samodzielności organów porozumień gospodarczych ustalonych uchwałą i zawartymi porozumieniami.

§ 39. 1. Ministerstwami nadzorującymi dla określonych gałęzi gospodarki narodowej lub dziedzin działalności są ministerstwa wykonujące nadzór nad:

- 1) podległymi zjednoczeniami wiodącymi,
- 2) jednorodnymi lub pokrewnymi dziedzinami działalności lub rodzajami procesów technologicznych (np. rodzajami obróbki, jak spawalnictwo, hartownictwo itp.), dla których nie wyznaczono zjednoczeń wiodących, a rozpięszonymi w różnych resortach i nie stanowiącymi branż w rozumieniu uchwały.

2. Komitet Drobnej Wytwórczości, a w branżach nie objętych jego zakresem działania właściwe centralne związki spółdzielcze pełnią funkcje ministerstw nadzorujących dla gałęzi gospodarki i dziedzin działalności koordynowanych przez branżowe jednostki wiodące drobnej wytwórczości oraz usług i dziedzin działalności (ust. 1 pkt 2) nie objętych działalnością innych ministerstw nadzorujących.

3. Prezes Rady Ministrów, na wniosek Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, ustala w drodze zarządzenia, które organy (inne centralne jednostki organizacyjne) pełnią funkcje ministerstw nadzorujących w zakresie dziedzin działalności, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

§ 40. Do zadań ministerstw nadzorujących należą w szczególności następujące sprawy:

- 1) w odniesieniu do nadzorowanych branż, objętych działalnością zjednoczeń wiodących:
 - a) rozpatrywanie podstawowych zagadnień dotyczących rozwoju branż, wniesionych przez podległe zjednoczenia wiodące, zwłaszcza w świetle ich zadań społeczno-gospodarczych, powiązań międzybranżowych i międzyresortowych oraz wynikających ze współpracy gospodarczej z innymi krajami,
 - b) współpraca z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów przy ustalaniu wytycznych dla zjednoczeń wiodących oraz przy analizie rozwoju branż,
 - c) ustalanie resortowych (międzybranżowych i międzygałęziowych) wytycznych w zakresie unifikacji maszyn i urządzeń oraz w sprawie normalizacji i standaryzacji wyrobów nadzorowanych branż,
 - d) ustalanie założeń do programów rekonstrukcji organizacyjno-technicznej nadzorowanych branż oraz rozpatrzenie i koordynacja międzybranżowa programów,
 - e) rozstrzyganie, w trybie obowiązujących przepisów, w porozumieniu z ministerstwami wykonującymi nadzór nad uczestnikami porozumień — spraw sornych dotyczących zamierzeń inwestycyjnych uczestników i stawianie wniosków co do lokalizacji nowych obiektów oraz rozstrzyganie innych spraw sornych,
 - f) ustalanie wytycznych dotyczących kierunków i zasad usprawnienia gospodarki materiałowej o znaczeniu międzybranżowym,
 - g) ustalanie, w ramach posiadanych uprawnień, rozdziałników artykułów centralnie rozdzielanych w zakresie nadzorowanych branż w porozumieniu z zainteresowanymi ministerstwami,
 - h) dokonywanie, w ramach właściwości, po porozumieniu z zainteresowanymi ministerstwami przydziału dodatkowych środków niezbędnych do wykonywania zadań ponadplanowych lub dodatkowych przez nadzorowane branże lub przedstawianie wniosków w tych sprawach właściwym organom,
 - i) współpraca z Państwową Komisją Cen przy ustalaniu polityki cen wyrobów nadzorowanych branż,
 - j) analiza wykorzystania funduszy branżowych,
 - k) występowanie do właściwych organów z wnioskami i projektami w sprawach środków sprzyjających rozwojowi i usprawnieniu działania systemu współpracy i koordynacji gospodarczej,

- l) nadzór i kontrola wykonywania przepisów przez jednostki organizacyjne uczestniczące w porozumieniach branżowych i w zakresie działalności objętej tymi porozumieniami,
- m) reprezentowanie spraw podstawowych dla resortu i nadzorowanych gałęzi gospodarki narodowej wobec władz i innych organów administracji państwowej;
- 2) w odniesieniu do spraw wymagających koordynacji międzybranżowej i międzyresortowej:
- a) ustalanie — w porozumieniu z ministerstwami nadzorującymi uczestników porozumienia — wytycznych w sprawach rozwoju i usprawnienia działalności nadzorowanych branż, obowiązujących ministerstwa nadzorujące uczestników danych branż oraz właściwe organy prezydów wojewódzkich rad narodowych i zjednoczenia terenowe,
- b) podejmowanie, po porozumieniu z właściwymi organami, decyzji w sprawie podziału produkcji, zakresu rekonstrukcji i inwestycji oraz współpracy gospodarczej i kooperacji przemysłowej różnych branż,
- c) ustalanie kierunków rozwoju i organizowanie zaplecza naukowo-technicznego o znaczeniu międzybranżowym oraz współpracy między branżami w zakresie wykorzystania jednostek organizacyjnych zaplecza naukowo-technicznego i usługowych,
- d) występowanie ze zbiorczymi wnioskami dewizowymi w zakresie nadzorowanych branż oraz stawianie wniosków w ramach przyznanego limitu dewizowego co do zakresu i wielkości importu oraz rozdzielników artykułów importowanych na potrzeby nadzorowanych branż, z uwzględnieniem zasad uregulowanych odrębnymi przepisami,
- e) kontrola wykonania wytycznych i decyzji w zakresie wyżej wymienionym;
- 3) w odniesieniu do spraw związanych ze współpracą międzynarodową:
- a) inicjowanie lub organizowanie prac mających na celu przygotowanie propozycji strony polskiej w pracach Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej w zakresie współpracy gospodarczej i naukowo-technicznej, w szczególności w zakresie podziału, specjalizacji i kooperacji produkcji określonych wyrobów, organizowanie wspólnych przedsięwzięć technicznych i naukowo-badawczych, wymiany informacji i dokumentacji technicznej itp., stosownie do zawartych umów i porozumień,
- b) ustalanie dla zjednoczeń wiodących wytycznych związanych z realizacją ustaleń Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej,
- c) ustalanie wytycznych w zakresie nawiązania współpracy oraz realizacji zawartych umów o współpracy naukowo-technicznej i gospodarczej z innymi krajami nie wchodzącymi w skład Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej, stosownie do ustaleń Komitetu Współpracy Gospodarczej z Zagranicą,
- d) ustalanie, w porozumieniu z właściwymi organami, wytycznych oraz rozpatrywanie projektów zjednoczeń wiodących w sprawie rozszerzenia produkcji i polepszenia jakości wyrobów na eksport,
- e) kontrola wykonania wytycznych i decyzji w zakresie wyżej wymienionym;
- 4) w odniesieniu do dziedzin działalności resortu lub specjalności technicznych należących do resortu, lecz nie objętych koordynacją branżową zjednoczeń wiodących:
- a) ustalanie wytycznych i zaleceń w zakresie rozwoju i organizacji produkcji, koordynacji gospodarczej, postępu technicznego, a w szczególności normalizacji materiałów i wyrobów oraz typizacji, rekonstrukcji,

procesów technologicznych i receptury wyrobów, wytwarzanych lub stosowanych przez różne podległe zjednoczenia wiodące,

- b) bilansowanie potrzeb w zakresie maszyn i urządzeń technicznych mających zastosowanie w różnych zjednoczeniach wiodących i nie objętych ich zakresem koordynacji branżowej oraz prowadzenie w tym zakresie polityki inwestycyjnej i eksploatacyjnej,
- c) zapewnienie umieszczenia w projektach planów gospodarczych zadań, wskaźników i środków warunkujących postęp techniczny i ekonomiczny w omawianych dziedzinach i specjalnościach technicznych oraz kontrola ich realizacji w zakresie uwzględnionym w planach.

§ 41. 1. Właściwy minister może powierzyć podległej specjalistycznej jednostce organizacyjnej, posiadającej do tego niezbędne warunki organizacyjne i kadrowe, na ogólnych zasadach ustalonych w uchwale, funkcje koordynacji specjalistycznej w ściśle określonym zakresie.

2. Wyznaczenie specjalistycznej jednostki wiodącej może nastąpić w wypadkach, gdy dany rodzaj procesu technologicznego (np. spawania, tłoczenia, modelowania, montażu itp.) lub rodzaj artykułu (np. koła, przekładnie, sprężyny itp.) nie jest objęty koordynacją branżową ze względu na jego występowanie w różnych branżach.

3. Specjalistyczną jednostką wiodącą może być zarówno zjednoczenie (jednostka nadrzędna, przedsiębiorstwo prowadzące lub patronackie) najlepiej przygotowane do wykonywania funkcji koordynacyjnej, jak również instytut, biuro projektów, centralne biuro konstrukcyjne, centralne laboratorium lub przedsiębiorstwo produkcyjne.

4. W skład porozumienia specjalistycznego wchodzi również zainteresowane jednostki organizacyjne resortu (np. zjednoczenia branżowe, przedsiębiorstwa prowadzące, instytuty, biura konstrukcyjne itp.), jak i analogiczne zainteresowane jednostki innych resortów.

5. Szczegółowy zakres i sposób wykonywania koordynacji specjalistycznej określa porozumienie specjalistyczne, zawarte na zasadach ustalonych w uchwale.

§ 42. 1. W sprawach nie uregulowanych porozumieniami gospodarczymi, spornych lub należących do właściwości ministerstwa nadzorującego, a dotyczących uczestników nadzorowanych przez inne ministerstwa, ministerstwo nadzorujące działa w porozumieniu z zainteresowanymi ministerstwami.

2. Decyzje w sprawach dotyczących nadzorowanych branż i organów porozumień branżowych o znaczeniu międzyresortowym podejmuje minister kierujący ministerstwem nadzorującym w porozumieniu z właściwymi ministrami.

3. W razie nieosiągnięcia uzgodnienia sprawy przedstawiane są Prezesowi Rady Ministrów.

§ 43. Zamierzenia rozwojowe drobnej wytwórczości w branżach nadzorowanych przez właściwe ministerstwa nadzorujące, a dotyczące określonych rejonów kraju, opracowywane są zespołowo przez Komitet Drobnej Wytwórczości i zainteresowane ministerstwa nadzorujące przy współpracy prezydów właściwych wojewódzkich rad narodowych.

Rozdział 11.

Przepisy ogólne.

§ 44. 1. Efekty dodatkowych prac wykonywanych w związku z koordynacją gospodarczą przez pracowników zjednoczenia wiodącego i uczestników koordynacji ogólnobranżowej i terenobranżowej (innych form koordynacji gospodarczej) podlegają premiowaniu (nagradzaniu) na zasadzie odrębnych przepisów o premiowaniu (nagradzaniu) pra-

cowników w zjednoczeniach i przedsiębiorstwach państwowych, a w ich braku — na zasadzie przepisów niniejszej uchwały.

2. W odniesieniu do jednostek organizacyjnych objętych przepisami uchwały nr 130 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r. w sprawie premiowania pracowników umysłowych w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych (Monitor Polski Nr 32, poz. 138), uchwały nr 131 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r. w sprawie premiowania pracowników umysłowych w państwowych przedsiębiorstwach budowlano-montazowych (Monitor Polski Nr 32, poz. 139) i uchwały nr 132 Rady Ministrów z dnia 4 maja 1964 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych w zjednoczeniach (jednostkach równorzędnych) grupujących państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe i budowlano-montazowe (Monitor Polski Nr 32, poz. 140):

- 1) właściwe organy, ustalające wysokość funduszu premialnego dla zjednoczeń i przedsiębiorstw państwowych na dany okres, powinny, przy jego ustalaniu, uwzględnić wielkość planowanych zadań i efektów koordynacji gospodarczej; w odpowiednio wyżej ustalonym funduszu premialnym organy te wydzielią kwotę w wysokości od 15 do 25% tego funduszu z przeznaczeniem wyłącznie na premie związane z wykonaniem zadań z tytułu porozumień gospodarczych;
- 2) organy ustalające zadania, stanowiące podstawę premiowania, powinny określać te zadania:
 - a) dla jednostek wiodących w koordynacji gospodarczej — z uwzględnieniem pełnego zakresu funkcji koordynacyjnych przewidzianych w porozumieniu gospodarczym dla danej jednostki wiodącej (zjednoczenia, przedsiębiorstwa) i zadań (przedsięwzięć) wynikających z planu działalności koordynacyjnej na dany okres, ustalonego uchwałą właściwej komisji branżowej (innego odpowiedniego organu koordynacji gospodarczej) dla danej jednostki wiodącej,
 - b) dla jednostek uczestniczących w porozumieniu — z uwzględnieniem zadań wynikających z planu branżowy, uchwał komisji branżowej (innego odpowiedniego organu koordynacji gospodarczej) oraz wytworzonych zjednoczenia wiodącego na dany okres dla jednostki uczestniczącej w porozumieniu gospodarczym.

3. W odniesieniu do jednostek organizacyjnych nie objętych przepisami wymienionymi w ust. 2 ani innymi przepisami określającymi zasady i tryb premiowania (nagradzania) za efekty prac wykonywanych w związku z pełnieniem funkcji zjednoczenia wiodącego w porozumieniu gospodarczym mają zastosowanie następujące postanowienia:

- 1) właściwy minister może zwiększyć, na zasadach ustalonych w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac, przysługujący w danym okresie według odpowiednich przepisów fundusz premialny lub fundusz nagród zjednoczenia wiodącego — do wysokości 50% tych funduszy przysługujących za działalność podstawową, w zależności od zakresu zadań koordynacyjnych,
- 2) zwiększenie funduszu premialnego lub funduszu nagród może nastąpić w trybie ustalonym w pkt 1 również w jednostkach organizacyjnych nie będących zjednoczeniami (z wyjątkiem urzędów centralnych i organów terenowych rad narodowych oraz innych jednostek, które zostały powołane statutowo do pełnienia funkcji koordynacyjnych), a pełniących funkcje zjednoczeń wiodących lub przedsiębiorstw prowadzących (patronackich),
- 3) zwiększenia, o których mowa w pkt 1 i 2, następują w razie pozytywnej oceny przez ministerstwo działalności koordynacyjnej zjednoczenia wiodącego (przedsiębiorstwa prowadzącego lub patronackiego), jeśli równocześnie spełnione zostaną inne warunki ogólne, od któ-

rych zależy przyznanie funduszu nagród lub premii,

- 4) dodatkowa suma funduszu nagród przeznaczona jest dla pracowników zjednoczenia wiodącego (przedsiębiorstwa prowadzącego, patronackiego), wykonujących dodatkowo, niezależnie od swych normalnych obowiązków, funkcje związane z koordynacją branżową (funkcje prowadzące lub patronackie),
- 5) przepisy pkt 1—4 mają odpowiednie zastosowanie do zjednoczeń wiodących, realizujących porozumienia terenowobranżowe, z tym że uprawnienia ministrów określone w pkt 1 przysługują odpowiednio prezydiom właściwych wojewódzkich rad narodowych.

§ 45. 1. Właściwi ministrowie, w zakresie branż (grup towarowych) określonych przez Państwową Komisję Cen na wniosek lub w porozumieniu z ministrem nadzorującym właściwe zjednoczenie wiodące ogólnobranżowe, prześlą posiadane uprawnienia do ustalania cen zbytu na typowe artykuły zaopatrzeniowe i inwestycyjne wytwarzane w zakresie danej branży (grupy towarowej) przez nadzorowane przez nich przedsiębiorstwa — ministrowi nadzorującemu właściwe zjednoczenie wiodące ogólnobranżowe albo organowi właściwego porozumienia ogólnobranżowego.

2. Państwowa Komisja Cen, w zakresie branż (grup towarowych) określonych na wniosek ministra nadzorującego właściwe zjednoczenie wiodące ogólnobranżowe, przekaze uprawnienia do ustalania cen zbytu na typowe artykuły zaopatrzeniowe i inwestycyjne, wytwarzane w zakresie danej branży (grupy towarowej) przez przedsiębiorstwa państwowe objęte planem terenowym, spółdzielnie i przedsiębiorstwa organizacji społecznych — ministrowi nadzorującemu właściwe zjednoczenie wiodące ogólnobranżowe albo organowi właściwego porozumienia branżowego.

3. Państwowa Komisja Cen określi tryb ustalania cen przez organy porozumień ogólnobranżowych w terminie do dnia 30 września 1965 r.

§ 46. 1. Na wniosek ministra nadzorującego właściwe zjednoczenie wiodące ogólnobranżowe, oparty na propozycjach tego zjednoczenia, Państwowa Komisja Cen może zmienić obowiązujące ceny zbytu artykułów inwestycyjnych i zaopatrzeniowych produkcyjnych jednostek państwowych objętych planem centralnym, jednostek państwowych objętych planem terenowym, spółdzielni, organizacji społecznych i jednostek gospodarki nie uspołecznionej, zastępując je cenami obowiązującymi wszystkich producentów.

2. Państwowa Komisja Cen, na wniosek ministrów nadzorujących właściwe zjednoczenia wiodące ogólnobranżowe, oparty na propozycjach tych zjednoczeń, określi branże (grupy towarowe) nie objęte § 45, w których ceny (zbytu, detalicznej) ustalone będą wyłącznie na podstawie wniosków składanych przez właściwe zjednoczenia wiodące ogólnobranżowe albo na podstawie wniosków zaopiniowanych przez te zjednoczenia. Państwowa Komisja Cen określi szczegółowy tryb składania tych wniosków do wszystkich organów uprawnionych do ustalania cen.

3. Prezes Państwowej Komisji Cen składać będzie Prezesowi Rady Ministrów półroczne sprawozdania z wykonania prac określonych w ust. 1 i 2 oraz w § 45 do końca następnego roku kalendarzowego od powzięcia uchwały.

§ 47. 1. W razie powstania wątpliwości na tle rozgraniczenia kompetencji pomiędzy zjednoczeniem wiodącym a jednostkami nadrzędnymi uczestników porozumienia, decyzję podejmują wspólnie zainteresowani ministrowie, a w wypadku koordynacji terenowobranżowej — prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej w porozumieniu z jednostkami nadrzędnymi uczestników.

2. Do udzielania wyjaśnień dotyczących interpretacji przepisów uchwały upowaznia się Urząd Rady Ministrów

(Zespół do Spraw Organizacji Zarządzania) w porozumieniu z właściwymi organami naczelnymi.

§ 48. 1. Nadzór i kontrolę nad realizacją porozumień gospodarczych oraz nad działalnością ich organów, uczestników porozumienia i ich jednostek nadrzędnych wykonują właściwi ministrowie, Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości i zarządy zainteresowanych centralnych związków spółdzielczych oraz prezydya wojewódzkich rad narodowych — każdy w swoim zakresie.

2. Jednostki nadrzędne uczestników porozumień sprawują nadzór i kontrolę wykonywania postanowień i decyzji wynikających z porozumień gospodarczych przez podległych im uczestników tych porozumień oraz zapewniają, jeśli to nie należy z mocy przepisów do obowiązków zjednoczenia wiodącego, środki niezbędne do wykonania zadań planowych przez tych uczestników.

3. Organy samorządu robotniczego kontrolują realizację porozumienia gospodarczego w swych macierzystych przedsiębiorstwach, będących uczestnikami porozumienia, w szczególności z punktu widzenia zgodności ich działania z ogólnym interesem społecznym.

4. Przedstawiciele organów samorządu robotniczego uprawnieni są do uczestniczenia w obradach organów porozumień gospodarczych.

5. Właściwy minister może w trybie nadzoru uchylić postanowienia porozumień i uchwały ich organów stanowiących, sprzeczne z przepisami lub ogólnym interesem społecznym. Prezydium właściwych wojewódzkich rad narodowych przysługują analogiczne uprawnienia co do porozumień terenowych.

6. Sprawy sporne wynikię przy wykonywaniu porozumienia lub dotyczące interpretacji jego postanowień uzgadniane są na wniosek uczestnika lub jego jednostki nadrzędnej przez właściwy organ porozumienia, a sprawy sporne majątkowe w razie nieuzgodnienia rozstrzygane są przez państwowe komisje arbitrażowe albo przez sądy powszechne, jeśli chociaż jedna ze stron nie podlega orzecznictwu komisji arbitrażowych.

§ 49. 1. W celu zapobieżenia ewentualnej działalności niezgodnej z ogólnym interesem społecznym lub potrzebami rynku i odbiorców albo majoryzacji niektórych uczestników porozumienia przez ogólnobranżowe zjednoczenie wiodące, właściwy minister nadzorujący porozumienie ogólnobranżowe, Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Minister Handlu Wewnętrznego, Przewodniczący Komitetu Drobnej Wytwórczości i Prezes Państwowej Komisji Cen mogą delegować swoich przedstawicieli na posiedzenia komisji ogólnobranżowych, żądać periodycznych lub doraźnych informacji o treści uchwał tych komisji i działalności zjednoczenia wiodącego oraz występować do właściwych organów o uchylenie uchwał i decyzji niezgodnych z przepisami i ogólnym interesem społecznym.

2. Analogiczne uprawnienia przysługują prezydium właściwych wojewódzkich rad narodowych oraz przewodniczącym wojewódzkich komisji planowania gospodarczego i wojewódzkich komisji cen w stosunku do działalności organów porozumień terenowobranżowych i terenowych.

§ 50. Jednostki organizacyjne należące do branż nie objętych obowiązkiem zawarcia porozumienia mogą zawierać dobrowolne porozumienia (ogólnobranżowe, terenowobranżowe i inne) na ogólnych zasadach uregulowanych uchwałą.

Rozdział 12.

Przepisy końcowe i przejściowe.

§ 51. 1. Prezes Rady Ministrów wydaje w drodze zarządzenia, w miarę potrzeby, szczegółowe wytyczne dotyczące realizacji uchwały.

2. Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów, publikowane w Monitorze Polskim, ustala listę branż (grup wyrobów) objętych koordynacją gospodarczą. Osobne listy mogą być w miarę potrzeby ogłaszane w dziennikach urzędowych wojewódzkich rad narodowych dla branż zorganizowanych w porozumieniach terenowobranżowych i terenowych.

§ 52. Ministrowie nadzorujący przedsiębiorstwa przemysłowe produkujące na potrzeby obrony narodowej lub kooperujące z tymi przedsiębiorstwami ustalają obowiązek zawierania porozumień gospodarczych przez te przedsiębiorstwa po uprzednim porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej. Porozumienia gospodarcze nie mogą naruszać przepisów o zachowaniu tajemnicy państwowej i służbowej przez te przedsiębiorstwa.

§ 53. Zaleca się właściwym centralnym związkom spółdzielczym uregulowanie zagadnień współpracy i koordynacji gospodarczej w zrzeszonych spółdzielniach na zasadach zawartych w uchwale, zapewnienie odpowiednich warunków zawierania porozumień gospodarczych i wykonywania nadzoru nad uczestnikami porozumień w zakresie wykonywania uchwał organów porozumień oraz zapewnienia w miarę potrzeby środków do ich wykonania przez spółdzielnie i ich związki.

§ 54. 1. Dla zapewnienia warunków kompleksowej analizy ekonomiki branżowej w przekrojach ogólnokrajowym i terytorialnym oraz w celu umożliwienia zjednoczeniom wiodącym koordynacji i kontroli wykonania planu branży przez uczestników porozumień, Główny Urząd Statystyczny, na wniosek ministerstw nadzorujących zjednoczenia wiodące, oparty na postulatach tych zjednoczeń, uzgodniony przez te ministerstwa z ministerstwami nadzorującymi uczestników lub wykazujący ewentualne rozbieżności stanowisk, zapewni dostarczanie — przez uczestników porozumień lub ich jednostki nadrzędne — właściwym zjednoczeniom wiodącym niezbędnych materiałów sprawozdawczo-statystycznych dotyczących przedmiotu porozumienia.

2. W szczególności — opierając się na sprawozdawczości na formularzach Głównego Urzędu Statystycznego bądź sprawozdawczości wewnątrzresortowej, wprowadzonej w trybie przepisów art. 13 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o organizacji statystyki państwowej (Dz. U. Nr 10, poz. 47) oraz zarządzenia nr 58 Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 maja 1962 r. w sprawie zakresu i trybu współdziałania Głównego Urzędu Statystycznego z zainteresowanymi organami administracji państwowej w usprawnieniu sprawozdawczości, a w szczególności w opracowaniu wzorcowej dokumentacji stosowanej w jednostkach gospodarki społecznej (Monitor Polski Nr 49, poz. 240) — Główny Urząd Statystyczny ustali zakres informacji i częstotliwość przekazywania materiałów sprawozdawczo-statystycznych zjednoczeniom wiodącym oraz, w tym samym trybie, zakres i częstotliwość przekazywania informacji uzupełniających, doraźnych lub specjalnych, potrzebnych organom porozumień dla celów zarządzania lub studialnych, a niezbędnych do koordynacji branżowej.

§ 55. 1. Hekroć w uchwale jest mowa o zainteresowanych ministrach, należy przez to rozumieć również kierowników urzędów centralnych, a w sprawach dotyczących spółdzielni, w odpowiednim zakresie, zarządy centralnych związków spółdzielczych.

2. Hekroć w uchwale jest mowa o województwach lub prezydiach wojewódzkich rad narodowych, należy przez to rozumieć również miasta wyłączone z województw lub prezydya ich rad narodowych.

§ 56. 1. Tracą moc przepisy uchwały nr 195 Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 1960 r. o współpracy i koordynacji branżowej (Monitor Polski Nr 56, poz. 268) oraz § 22 uchwały nr 388 Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1960 r. o przedsiębiorstwach prowadzących (Monitor Polski Nr 94, poz. 417).

2. Właściwe organy porozumień gospodarczych dostosują, w miarę potrzeby, organizację istniejących porozumień gospodarczych do zasad zawartych w uchwale.

§ 57. Wykonanie uchwały porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Ministrowi Finansów, zainteresowanym ministrom, Przewodniczącemu Komitetu Drobnej Wytworczo-

ści, Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, Prezesowi Państwowej Komisji Cen, kierownikom zainteresowanych urzędów centralnych oraz prezydiom wojewodzkich rad narodowych

§ 58. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz